ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5118 2/15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 15 ՌԱՄԱԶԱՆ 1320 ԺԹ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5118

درعليه‌ده غلطه‌ده ﴿آرەولك﴾ غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ԶԸ

Երանուհի Մայրապետ ննջեց ի Տէր. խաղաղութիւն իր հոգւոյն. բայց իրմէ առաջ Որբանոցը պիտի ննջէր, եթէ Պատրիարքարանի զոյգ Դիւանապետներէն օգնութիւն չհասնէր ի ժամու՝ Գալֆայեան հաստատութեան արտաքին ու ներքին կնճռոտութեանց,—որոնց միայն նիւթական մասը 600 ոսկւոյ պարտքի գումարով մը հաշուեցաւ վերջերս։ Բարոյական մասին համար կ'ըսուի թէ հազարաւոր ոսկիներու հասած էր կորուստը, եւ սնանկութիւնը անխուսափելի էր անցեալ ապրիլին, եթէ մէկ երկու օր ալ յապաղէր բանիմաց Դիւանապետներուն միջամտութիւնը գործնական տեսակէն։ Հիմայ անշուշտ հաստատութեան պարտքը պիտի կրնայ հատուցուիլ, նոյն իսկ անզեղչ, այն 500 անգլ. ոսկւոյ գումարով՝ զոր այս նկատմամբ յիշատակելի Մայրապետը կանխաւ ապահովագրած էր իր կեանքին վրայ։ Նիւթականը նիւթականին դէմ կը դնէ ուրեմն Հաստատութեան այժմու նիւթական ճգնաժամին մէջ, եւ բարեսէր հասարակութեան մշտաբաց քսակներուն քիչ մը կը խնայուի բնականաբար։ Մե՛ղք որ գոնէ 1000 ոսկւոյ չէր ապահովագրուած հանգուցեալ Մայրապետը,— ամենաչնչին բրիմով մը հարկաւ, վասն զի ո՞ր ապահովագրական Ընկերութեան միտքէն կ'անցնէր կաթուածի հաւանականութիւնը այն անարիւն ու ջլապինդ կոյսին վրայ, որ ինքնին զերծ ալ էր ամուսնական անհարթութեանց պատահականութենէն։ Գիտենք որ աղջիկներուն խորթ աչքով կը նայուի ապահովագրական պայմանագրութեանց ժամանակ,— բոլորովին հակառակ պարահանդէսի մէջ ընդունուած սովորութեան։ Ամէնէն ճարտար—քննիչ—բժիշկը հարիւր տարիէն նուազ չէր կրնար գնահատել Մայր Երանուհիին կեանքի տեւողութիւնը, եւ ամենանուազ բրիմն անգամ քանի մը պատիկը կ'ըլլար ապահովագրել գումարին մինչեւ հարիւր տարի, եթէ ոչ աւելի։ Մահը անակնկալ մը գործեց ուրեմն ապահովագրող ընկերութեան, կարծես հակակշռելու համար Երանուհի Մայրապետին անհաշիւ ձեռներէցութիւնը, որ արձակ ճամբայ հորդած էր Գալֆայեան Որբանոցին դէպ ի կորուստ, դէպ ի հուրն գեհենի։ Երանուհին, ըսել կ'ուզեմ Մայրապետը, իր կազմին ու կոչման հակառակ գործած էր՝ մայրապետական սեւ քօղը ձգելով իր թուխ մազերուն վրայ,—յար եւ նման մեր կարգ մը կուսակրօններուն, որոնց դէմքին չարաճճիութիւնը չի կրնար սքօղուիլ ո՛չ իսկ անթափանցիկ վեղարին ծալքերուն տակ։ Եւ այս նկատմամբ միշտ յիշատակելի պիտի մնայ հանգուցեալ Մայրապետին անխորհ առաքինութիւնը… իր 500 հատիկ ոսկիներուն հետ։

Բայց Գալֆայեան Որբանոցի խնամատարութեան մասին վաղուց սկսած էր թեթեւ շշունջ մը արձագանգ գտնել իրազեկ շրջանակներու մէջ, ուր տեղուանք Սրբուհի Մայրապետին Հաստատութիւնը համակրութեան միայն արժանացած էր առաջին օրերէն, հնչուն համակրութեան մը՝ զոր իմաստութիւն պիտի ըլլար մշակել միշտ արժանաւոր գործերով եւ ոչ նուազ իմաստուն շրջահայեցութեամբ։ Ատանկ բաներ իրաւունք ունէինք սպասելու Մայր Երանուհիէն, որ հարսնիքէ հարսնիք ու մեռելէ մեռել պտըտցնելով իր որբուհիները՝ ուրախութեան եւ սուգի սեղաններէն կը խլէր ապահովապէս իր Որբանոցին ալ ողորմութեան բաժինը, առանց հաշուելու իր միանձնական գիմօսիները տարին տասներկու ամիս եւ ամիսը երեսուն օր։ Չեմ գիտեր սակայն թէ Որբանոցին մէջ գրանուեցա՞ւ պարզ տումար մը, ուր արձանագրուած ըլլար մէկ մի նուիրահաւաքութիւն՝ անունով ու քանակով. չեմ գիտեր նոյնպէս թէ ընկալագրի դրութիւնը կրցա՞ծ էր մուտ գտնել հոն, Որբանոցէն ներս կամ դուրս. եւ ուրիշ շատ բան չեմ գիտեր ես, եւ ինծի պէս Պատրիարքարանն ալ չէր գիտեր շատ բան։

Գիտեմ միայն թէ երկու երեք տարի առաջ Ուսումն. Խորհուրդը բաներ մը կռահած էր, չախորժելի տեսակէն, եւ փութացած էր Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրել Գալֆայեան հաստատութեան ընդհանուր վիճակին վրայ, յատուկ պաշտօնագրով մը՝ որ արձանագրուած կը մնայ Խորհրդի ատենագրութեանց մէջ,—թերեւս ձայն բարբառոյ յանապատի եղած այն ժամանակ, ի վնաս Հաստատութեան անշուշտ։

Ս.Բ.Ց

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՊԱՇՏՕՆՆԵՐԸ

(Տես. շաբաթի թիւէն եւ վերջ)

Կրթութեան եւ դաստիարակութեան խնդիրը, այսօր կեանքի եւ մահու խնդիր մըն է մարդու համար։ Անկարելի է որ ո՛ եւ է չափով չկրթուած ու չդաստիարակուած անհատ մը ապրի պէտք եղածին պէս, ապրի հիմակուան ըմբռնումներուն համեմատ։ Բայց անհատի մը կեանքը միմիայն իր առանձին կեանքը չէ՛, այլ՝ իր պատկանած ժողովուրդին ալ կեանքն է, որուն կապուած է իր ծագումով, իր եկեղեցիով, իր ընկերական շատ մը պայմաններով։

Կրթութեան եւ դաստիարակութեան ուղղութենէն կախուած է ժողովուրդի մը կրօնական կեանքին կազմութիւնն ալ։ Հայը ունի իր ինքնուրոյն Եկեղեցին, որ դարերէ ի վեր վառ կը պահէ իր մէջ Աւետարանի լոյսը, իր սեփական աւանդութիւնները զոր կը պահէ իր մէջ. արդ, Եկեղեցին իր յատուկ պաշտօնէութեամբը միշտ կը քարոզէ Աւետարանը ու կը պահէ եկեղեցւոյ սեփական աւանդութիւնները։

Մեր ժողովուրդին հին եւ խորունկ մասը կը գանգատի որ մեր տղաք չա՛տ ազատախոհ դուրս կուգան վարժարաններէն, անտարբեր են իրենց կրօնական եւ եկեղեցական պարտականութիւններուն նկատմամբ։

Երիտասարդութիւնը իր կարգին, չհաւնիր հին կարգին ու սարքին, տաղտկալի եւ նոյն իսկ աւելորդ կը գտնէ շատ մը բաներ իր պատկանած ժողովուրդին ընկերական եւ կրօնական բարքերուն մէջ եւ նոյն իսկ կ'ընդլայնէ իր հայեացքները բուն Եկեղեցիին վրայ։

Եկեղեցականութիւնը գո՛հ—ժգո՛հ՝ իր կարգին կը քննադատէ ու կը քննադատուի։ Եւ ամէնքս ալ առ հասարակ կը գանգատինք թէ բանգէտ, գործունեայ եւ հասկցող մարդիկ չէ՛ որ սքեմ կ'առնեն ծառայելու համար Եկեղեցիին։ Բուն գործին տէր չեղողները մանաւանդ ամէնէն աւելի կը տաքնան, նախանձախնդրութեան աղմկալից ցոյցեր կ'ընեն, վերջապէս չե՛ն հաւնիր ո՛չ իր գործն ու պաշտօնը գիտցողներուն, ո՛չ ալ իր կոչումն իսկ չհասկցողներուն։

Մամուլն ալ իբր նոյն միջավայրին ծնունդը իրաց այս վիճակը կ'արտայայտէ իր բոլոր աննախանձելի կողմերով։

Զեւականութենէ դուրս՝ ամէն բան խառնակ է։ Հայ. Եկեղեցին մի է. բայց այդ մի Եկեղեցիին ըմբռնումը տարբեր է միեւնոյն հայ ժողովուրդին զանազան դասակարգերուն մէջ։ Կրօնք եւ Եկեղեցի իւրաքանչիւրին համար շատ նշանակութիւն մը ունին կարծես. իսկ կրօնքին եւ Եկեղեցիին բուն նշանակութիւնը կը մնայ միմիայն եկեղեցիի գրքերուն մէջ։ Ու երբ Եկեղեցիին նուիրուած պաշտօնեան փարուի, գործէ, խօսի այդ բուն նշանակութեան վրայ, դէչ աչքով կը դիտուի, իբր նորոգիչ, իբր իր գործը չգիտցող, իբր ուխտադրուժ, իբր անհաւատարիմ, վերջապէս, ամէն բան, բացի Հայ. Եկեղեցիին հաւատարիմ պաշտօնեայի ստորոգելիքներէն։

Միեւնոյն իրողութիւնն է որ երեւան կու գայ մեր համայնքը ներկայացնող կրօնական եւ կրթական խնդիրներու մէջ։ Դիտեցէ՛ք մեր կրթական, մեր գրական կեանքի բոլոր կողմերը եւ տարբեր երեւոյթ մը պիտի չգտնէք։

Միշտ կը գանգատինք, միշտ չենք հաւնիր, բայց երբեք բան մը չենք ըներ իբր լաւագոյնը։ Խօսք շատ կը սիրենք։

Եւ այս երեւոյթը որ կը տիրէ մեր ընդհանուրին վրայ, բոլորովին հետաքրքրական է։

Կարելի չէ՞ այս երեւոյթով մեկնել մեր մէջ կրթութեան գործիչներուն՝ ուսուցիչներուն վայելած քիչ համակրանքը։

Կարելի չէ՞ այս երեւոյթով մեկնել մեր մէջ եկեղեցականութեան տկարութիւններն ու անկումները։

Կարելի չէ՞ այս երեւոյթով մեկնել հրապարակաւ գրուած ու արձակուած վէճերուն հակասութիւնները, ատոնց անզօր եւ անազդեցիկ նկարագիրը։

Ամէնքնիս ալ քննադատներ ենք, ամէնքնիս ալ իրարու չենք հաւնիր, ամէնքնիս ալ դիտումներ ու նկատումներ, շահախնդրութիւններ ու ստորնութիւններ կ'ենթադրենք իրարու գործին, գրուածներուն եւ խօսածներուն մէջ։

Ի՛նչ վնաս կայ որ ամէն ոք ժողովուրդին կրօնական, կրթական եւ գրական կեանքին վրայ միեւնոյն անկեղծութեամբ, միեւնոյն որոշ սկզբունքով եւ միեւնոյն եռանդով չխօսի ու չաշխատի. — յառաջդիմական արդի՞ւնք է արդեօք այդ վնասը։

Լաւագոյն չէ՞ որ դպրոցը, բեմը, մամուլը ձեռնտու ըլլան իրարու, իրարու շինածը չխանգարեն։

Հիմա ո՞վ պիտի ուզէր այսպիսի փափուկ դիրքի մը մէջ գտնուիլ եւ ժողովուրդին բարոյական կեանքը վտանգել։— Անշուշտ եւ ո՛չ մէկը։ Եւ խնդիրը այս ծառայութեան, այս գործունէութեան պատասխանատուութիւնը զգալու վրայ է։

Ո՞վ է զգացողը։

ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՆԱՄԱԿ ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԷ

Նոր կտակարար՝ մը Պ. Անտոնիկ Իսահեքու.—Լեզուաքննական աշխատասիրութիւն մը.— Նորակազմ Հոգաբարձութիւնը.— Աղքատ ճամբորդներ.— Խարդախ աղքատներու հասուցած չարիքը.— Յորդոր մը՝ անխոհեմ ճամբորդներուն։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 26 Նոյեմ.

Վիէննաբնակ ազգային մը, Պ. Անտրօնիկ Իսահէքու, իր ունեցած ստացուածքը Ս. Էջմիածնի կտակած ըլլալով, Ս. Հայրապետը յանուն յիշեալ բարեգործ ազգայինին, օրհնութեան կոնդակ մը ղրկած է Առաջնորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոսին, որ ըստ հրամանի Ն. Ս. Օծութեան, պատրաստուած էր Վիէննա երթալու, Հայրապետական կոնդակը յանձնելով մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար, սակայն Պ. Իսահէքու շնորհակալութեան գիր մը ուղղելով Առաջնորդ Հօր՝ յայտնած է թէ քիչ օրէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Ռուսիա։ Ասոր վրայ՝ Առաջնորդը Պ. Իսահէքուի ղրկած է հայրապետական կոնդակը, իր կողմէ եւս բարեմաղթական գիր մը ուղղելով եւ փափաք յայտնելով որ Ռուսիա երթալուն՝ այցելէ Ս. Էջմիածինը, որով մեծ ուրախութիւն պիտի պատճառէ Ն. Ս. Օծութեան։

⁂ Պ. Անտրօնիկ Իսահէքու լեզուագէտ անձնաւորութիւն մըն է. մեծ մասամբ իր ժամանակն անցուցած է հայ լեզուի արմատներու եւ ուրիշ լեզուներու հետ ունեցած համեմատութիւնները ճշդելու ուսումնասիրութեամբ, որով սա եզրակացութեան եկած է թէ հայ լեզուն մերձաւոր առնչութիւն ունի մօտիկ կամ աւելի քան 40 լեզուներու հետ, թէ՛ եւրոպական եւ թէ ասիական ու հնդկական։ Իր անխախտ համոզումն է թէ հայ լեզուն (ի հարկէ գրաբարը) ամենակատարեալ վիճակի մէջ կը գտնուի եւ է մայր լեզու մէկ քանի եւրոպական լեզուներու։ Պ. Իսահէքու իր լեզուաքննական աշխատասիրութիւնը տպագրութեամբ ի լոյս ընծայելու համար՝ չորս հազար րուպլի ղրկած է եղեր Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանին։

⁂ Քաղաքիս ազգային մատրան նորընտիր Հոգաբարձութիւնը կազմակերպուեցաւ հետեւեալ կերպով.—Պ. Յակոբ Մելքեան՝ ատենապետ, Պ. Յակոբ Թիւրապեան՝ գանձապետ եւ Պ. Գրիգոր Հայրումեանց խորհրդական ընտրուեցան։

⁂ Ժամանակէ մը ի վեր այլ եւ այլ կողմերէ Հայեր քաղաքս կու գան, Բարիզ, Պելճիքա, Անգլիա եւ Ամերիկա երթալու նպատա՛կաւ. ատոնք մեծագոյն մասամբ աղքատ եւ անկարող՝ կը ծանրանան քաղաքիս սակաւաթիւ ազգայիններուն վրայ։ Վերջերս ատոնց մէջ կը գտնուէր Պոլսեցի մը իր կնոջ եւ զաւակներուն հետ՝ որոնք այստեղ եկած են Բարիզ երթալու համար. մարդը ո՛չ լեզու գիտէ, ո՛չ ձեռքը որ եւ է արհեստ մը ունի, (արդէն ունեցողն ի՛նչ կ'արժէ). չգիտենք թէ այսպիսիները ի՛նչ խելքի կը ծառայեն։

Կը յիշենք թէ Մ. Կոնստանեան անուանով լուսանկարիչ մը ասկէ իբր երեք տարի առաջ Եգիպտոսէն քաղաքս եկած էր. ինքը լեզուագէտ, կինը Ֆրանսուհի մը, ունէին չորս զաւակներ։ Յիշեալը դիմած էր Ս. Առաջնորդին, որպէս զի զինք Բարիզ ղրկէ։ Առաջնորդը ամենամեծ դժուարութեամբ յաջողած էր անոնց ճանապարհածախսը հայթայթել։ Կը կարծուէր թէ այդ ընտանիքը արդէն մեկնած էր Բարիզ, բայց ահա երկու ամիս յետոյ կը մեռնէր խեղճ մարդը՝ քաղաքիս մէկ անկիւնը։ Ահա տխուր իրողութիւն մը, որուն նմանները անպակաս են Եւրոպայի այլ եւ այլ կողմերը։

⁂ Տեղւոյս երկաթուղիի Ընկերութիւնը մինչեւ վերջին ժամանակներս, ինչպէս ուրիշ ազգերու աղքատներուն, նոյնպէս եւ Հայոց կէս տոմսակ կը շնորհէր Բարիզի համար. մեծ բարիք մըն էր աս, սակայն վերջերս քանի մը խարդախներ կէս գնով տոմսակ գնելով՝ հինգ, տասը Ֆր. շահով կը վաճառէին ուրիշի. ասոնք վերջապէս բռնուեցան ոստիկանութենէն եւ ահա Ընկերութիւնը խստիւ արգիլեց ո՛ր եւ է հայ աղքատի կէս տոմսակ տալ։

⁂ Մենք այս տեղ ականատես ըլլալով անկարող վիճակի մէջ քաղաքս եկող Հայերու թշուառութեանց եւ անոնց արգահատելի դրութեան, խղճի պարտականութիւն կը համարինք անկեղծապէս եւ ջերմապէս յորդոր կարդալ այնպիսիներուն, որպէսզի ճամբորդութեան ձեռնարկելու անխոհեմութիւնը չունենան, յոյս դնելով տեղս գտնուող մէկ քանի բարեկեցիկ ազգայիններուն վրայ։ Հակառակ պարագային՝ պէտք է քա՛ջ գիտցած ըլլան թէ՛ այս օտար երկիրներու մէջ իրենց համար կը սպասէ կատարեալ թշուառութիւն։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՇԱՀԻՆ ՄՈՒՏՔԸ ԹԷՀՐԱՆ

ԹԷՀՐԱՆ, Նոյեմ. 5

Պարսկաստանը՝ Պարսկաստանի մայրաքաղաքը՝ իր միահեծան տիրոջ՝ Մուզաֆֆերէտտին Շահի՝ Թէհրան մուտքը տօնեց մեծ շքով։

Օրերով առաջ, Թէհրանը պատրաստութիւններ տեսաւ յաղթական կերպով ընդունելու լուսաւորութիւնը սիրող իր պետը։ Այն բոլոր փողոցներն ու պողոտաները, ուրկէ պիտի անցնէր Ն. Վեհափառութիւնը՝ հագուեցան, շքուեցան։ Յաղթական կամարները փառաւորումի արձանագրութիւններով, դրօշակներ լապտերներ, գորգեր, հայելիներ այդ փողոցներուն տուին տօնական ու հանդիսաւոր կերպարանք մը։ Ալամանդեայ ծառուղիի դուռը մանաւանդ, ուր կը գտնուի արքայական պալատը՝ զարդարուած էր թանկագին մետաքսէ գորգերով, մեծ հայելիներով։

Այն բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները, որոնց բնակարանը կը գտնուէր Շահի անցքին վրայ, ինչպէս, օրինակ, վեզիրը տէրպար, Ն. Վեհափառութեան անձնական բժիշկը, Նաիպը Սալթանէ՝ Շահի եղբայրը, Վէքիլ Էտտովլէ՝ ոստիկանութեան նախարարը, Մըֆթահը Սալթանէ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ բաժնեպետ (chef de section), եւ ուրիշներ՝ դրօշազարդած էին իրենց բնակարանները։

Մայրաքաղաքի ամբողջ բնակչութիւնը ոտքի վրայ էր, նկարչագեղ ու ալեծածան՝ լեցնելով, ողողելով փողոցներն ու հրապարակները։ Ամէն մարդ կը դիմէր դէպ Պաղըշահ՝ դիմաւորելու Միապետը եւ հանդիսատես ըլլալու արքայական մուտքի արարողութեանց։

Հայերը նոյնպէս պատրաստութիւններ տեսած էին՝ արժանաւորապէս դիմաւորելու Պարսկաստանի Վեհապետը։ Այդ նպատակին համար նշանակուած էր մասնախումբ մը, բաղկացած հետեւեալ անձերէ. Պ. Պ. Մեսրոպ խան Մեսրոպեան, Աւետիս խան Ղարաբեգեան, Միհրան խան, Վահան Մեսրոպեան, Կարապետ Մասեհեան, Միրզա Սարգիս։ Որոշուեցաւ սովորութեան համեմատ, աղ ու հաց ներկայացնել։ Հասարակութեան մէջ կատարուած հանգանակութեամբ պատրաստուեցաւ արծաթէ ափսէ մը, որուն վրայ արձանագրուած էր պարսկերէն լեզուով—«Հայ հասարակութեան կողմէ, Նորին մեծութեան գալստեան առթիւ։»

Կարգադրուած էր, որպէս զի ազգ. երկսեռ վարժարանի՝ Հայկազեան տղայոց եւ Թագուհեան օրիորդաց՝ աշակերտները, ուսուցչական խմբի ընկերակցութեամբ՝ դիմաւորումին ներկայ գտնուին։ Աշակերտները՝ մասնաւորապէս Շահին ձօնուած երգ մը պիտի երգէին ու աշակերտուհիներէն վեց հոգի—փոքրիկները—բուրբերով ծաղիկ շաղ տային Նորին մեծութեան անցած պահուն։ Նախապէս կառավարութեան իմաց տրուած ըլլալով՝ արտաքին գործոց նախարարը մեծ ու գեղեցիկ վրան մը կանգնել տուած էր Հայերուն համար, Շահի ճամբուն վրայ, Պաղըշահին քիչ վեր։

Կէս օրուան ժամ մը մնացած՝ աշակերտ ու աշակերտուհի՝ առջեւէն երկու փարրաշ եւ ուսուցիչներու հսկողութեան տակ ճամբայ ընկան դէպի վրան։ Հանդիսատեսներու անհանդարտ ու յորձանապտոյտ ալիքները ճեղքելէ յետոյ հասան իրենց սահմանուած տեղը։

Հայր Բագրատ վարդապետ Վարդազարեան՝ քահանայական խմբէն ու Թէհրանի հայ հասարակութեան անդամներէն շրջապատուած՝ վրանին տակ կը սպասէր Շահի անցքին։

Ժամ մը յետոյ, պարսիկ խաղախներու զօրաբաժինը՝ ռուս զօրապետի հրամանատարութեամբ, փող ու թմբուկով եկաւ ու ճամբուն երկու կողմը բռնեց։

Հայ ժողովուրդը՝ աշակերտներուն ետեւ պարիսպ կազմած է։ Ամէն վայրկեան կը սպասենք Վեհապետի ժամանումին, երբ նորէն փողերը կը հնչեն, ձիաւոր խաղախները իրենց գրաւած դիրքերը կը թողուն ու կը նահանջեն դէպի Պաղըշահ։

Շուտով՝ Մեսրոպ խանը կ'ազդարարուի արտաքին գործոց նախարարէն։ Եւ մինչեւ պատասխանին հասնելը՝ արդէն աշակերտներու սիւնը իր գլուխը կը դարձնէ դէպի Պաղըշահ։ Ամբոխը, սակայն, մեծ է ու աշակերտներու առջեւէն ընկող փարաշներն ու խաղախները յաճախ իրենց մտրակին կը դիմեն ճամբայ բանալու համար։

Հինգ—տասը բոպէի մէջ Պաղըշահի առջեւ ենք։ Արտաքին գործոց նախարարը կարգադրած է՝ որ Հայոց վարժարանի աշակերտները կենան Պաղի դրան կողքին, ոստիկան զինուորներու գծին դիմաց, որ ամբոխը հեռու կը պահէ։

Անմիջապէս աշակերտները՝ միեւնոյն ձեւով՝ երկու շարքի վրայ կը կենան, իրենց մէջտեղ ունենալով աշակերտուհիները։ Հայ ժողովուրդը աշակերտներու ետեւը կը բռնէ։ Հայր սուրբը՝ քահանաներէ ու թարգմանէ մը շրջապատուած՝ արծաթէ ափսէ ձեռքին, որուն վրայ դրուած են հաց եւ աղ, աշակերտներէն քայլ մը առաջ կը սպասէ։

Հազիւ աշակերտները կանոնաւոր շարուած են, երբ շեփորի գոչիւնները օդը կը պատռեն։ Շահի առաջապահ գունդն է, որ քառասմբակ կը յառաջանայ, իր ետեւ բարձրացնելով փոշիի անսահման ամպ մը, ու գունդէն յետոյ Նորին Վեհափառութեան կառքն է, որ կ'երեւայ, շրջապատուած եպարքոսէն եւ բազմաթիւ թիկնապահներէ։ Կառքը, ընդարձակ, բաց կառք մըն է, որուն մէջ նստած է Մուզաֆֆերէտտին Շահը՝ կապոյտ ակնոց մը աչքին, միայնակ։ Սադրազամը՝ Աթաբէկը—ազամ, ձիու վրայ է ու միապետի կողքին։ Կառքը կ'ընթանայ բաւական արագ,

Տակաւին իրենց առջեւ չը հասած՝ աշակերտները կը սկսին երգել։ Մեծ վեզիրը՝ նշմարելով՝ հայր սուրբը ափսէն ձեռքին ու աշակերտները կարգաւ կեցած, կը ծռի դէպի Նորին Վեհափառութիւնը լուր տալու համար։

Շահը ձեռքով կը բարեւէ աշակերտներն ու հայ հասարակութիւնը։ Եւ մինչդեռ վեց փոքրիկ աշակերտուհիները ծաղիկներու անձրեւ մը կը տեղացնեն, ու աշակերտները ոգեւորութեամբ կ'երգեն՝ Բագրատ վարդապետ ակնթարթի մը մէջ կ'առաջանայ դէպի Շահի կառքը, ներկայացնելով հայ հասարակութեան բարի գալստեան եւ սրտագին մաղթանքներու խորհրդանշանը՝ աղ ու հացը։

Վեհապետը, նորէն ձեռքով ու բերանով շնորհակալութիւն յայտնելէ յետոյ, մատը կը թաթխէ աղին մէջ ու բերնին կը տանի։ Թիկնապահ մը ափսէն կը վերցնէ ու կը տանի։ Երբ արքայական կառքը Պաղըշահի մուտքի դրան կը հասնի, պարսիկ մեծամեծներ, մինչեւ գետին խոնարհելով կ'ընդունին Շահը։ Իսկ հայ հասարակութիւնը որոտընդոստ ծափահարութեամբ ու «ուռա»ներով կ'ողջունէ Վեհապետը։

Արտաքին Լուրեր

ՎԵՆԵՑՈՒԷԼԱ

Տեսակցութիւն մը.— Լոնտոնի Վենեցուէլեան հիւպատոսը.— Քասթրօ նախագահին պատասխանը.— Լրագիրներուն ուղղուած բաց նամակ մը.— Դեսպաններուն մեկնումը.—Կուայրայի պաշարումը.—Վերջին լուրեր։

Լոնտոն, 9 դեկտ.— (Մաթէնի թղթակցէն).— Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ պահանջները՝ Վենէցուէլայի հետ իրենց ունեցած վէճին համար՝ ծանօթ են։ Շահեկանութենէ զուրկ չէ դիտել թէ Վենէցուէլա ի՛նչ կ'ըսէ։ Ահաւասիկ թէ այդ մասին ի՛նչ ըսաւ Լոնտոնի վենէցուէլեան հիւպատոսը։

«Վենէցուէլացիները ցաւալի հակում մը ունին խաբուելու իրենցմէ աւելի սպիտակ մորթ ունեցող անձերէն. դիւրաւ կը հետեւին այն տեսակ փառասէրներու, որոնք իրենց անձնական շահուն գոհացում տալու համար. միայն պաշտօնի գլուխ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (43)

ԹՕՂ ԳՈՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Է

ՍԻՐԱՀԱՐԸ ԵՒ ՍԻՐՈՒՀԻՆ

Երբ Ալֆրէտ Շազէլ մեկնեցաւ, ու Արման առանձին մնաց սրահին մէջ, այս վերջինը պէտք զգաց իր հոգեկան վիճակը պարզելու յստակօրէն։ Իր մանկութեան բարեկամին այցելութիւնը արտակարգ վրդովում մը պատճառած էր իրեն, զոր չկրցաւ ցրուել ո՛չ այդ պահուն եւ ոչ ալ կէս օրէն յետոյ, երբ գնումներ կատարելով անցուց ժամանակը։ Երեւակայական պատճառ մը պատրուակելով՝ երկտող մը գրած էր Ըլէնի եւ իմացուցած էր թէ չպիտի կրնար ներկայ գտնուիլ աւելի օրը տրուած ժամադրութեան։ Ու իր սենեակին, ինչպէս նաեւ կառքին մէջ, որ թաղէ թաղ կ'երթեւեկէր, արիութիւնը ունեցաւ ինքզինքը հարցաքննելու անկեղծօրէն։ Ֆիզիքական շարժումներով կը ջանար մոռնալ այն անսահման ու անտանելի տխրութիւնը, որ Ալֆրէտի հետ ունեցած բանավէճը առաջ բերած էր իր մէջ ու ընկճած զինքը։ Իր հայթայթիչներուն գնաց, յետամնաց հաշուեցուցակներ վճարելով եւ քարթեր ձգելով այն տուներուն մէջ, ուր ոտք չէր դրած ամիսներէ ի վեր, ու միշտ իր խնդիրը քննելու կը յանգէր. թէ ինչո՞ւ համար այդքան կը ցնցուէր բարոյական եղելութենէ մը, քանի որ ցաւալի հետեւանքի մը չէր յանգած ան… Բայց ո՛չ, Շազէլի վրայ չէր կրնար խորհիլ, առանց իր մէջ բան մը արիւնելու, կսկծեցուցիչ կերպով։ Իր արժանապատուութիւնը վիրաւորուած էր իր ամէնէն ներքին խորութեան մէջ։ Ինք որ, իրենց միասին անցուած պատանեկութենէն ի վեր, ստորնակարգ էակ մը կը նկատէր Ալֆրէտը, ինք որ առանց ամենափոքր խղճահարութեան առած էր այդ տարաբախտին կինը, յանկարծ ջախջախուած էր այդ մարդուն վեհանձնութեան ներքեւ, նախատական կերպով արհամարհուած։ Տեղի չկար ընդվզելու, ընդդիմանալու անոր դէմ։ Երկուքին մէջէն, ինքը՝ Արմանն էր որ տգեղ դերը կը խաղար, եւ ատոր համար կը տառապէր, իր էութեան գծուծ կողմերովը, առաջին ըլլալու յոխորտանքին պատճառաւ, որ իրենց մանկութեան ժամանակամիջոցէն ի վեր ի յայտ կուգար ամենափոքր մանրամասնութեանց մէջ։ Երբ ճաշարան մը մտնէին, կամ դաշտային հանդէս մը կազմակերպէին, Արմանն էր որ վճարել կ'ուզէր, ինչպէս վարժարանը գտնուած ատեննին՝ այս վերջինը կը փափաքէր շահիլ խաղերուն մէջ ու մրցանակներ ստանալ պարգեւաբաշխութեանց միջոցին։ Սնապարծութիւնը արգելք եղած էր իրեն՝ ասպարէզ մը ընտրելու։ Դարձեալ սնապարծութիւնը պատճառ եղած էր որ սիրային արկածախնդրութեանց մէջ իյնայ։ Այսպէս կորսուած էր մինչեւ իր ծուծը։ Բայց իր անհանդարտութիւնը աւելի ազնիւ պատճառ մըն ալ առաջ եկած էր։

Կարեկցութեան զգացումը իր մէջ թրթռացած էր, ժամու մը միջոցին իր լսած հառաչագին գանգատներուն առջեւ։ Արման տը Բէրնի մօտ, հոգիի չարութիւնը բնածին չէր։ Ատոր պատճառը սա էր թէ անոր մէջ յուզումը ուղղակի կը հաղորդուէր միշտ, սիրտին հասնելէ առաջ։ Ներքին ձեւազեղծումով, որ ամէն ուղեղային սեռերուն մէջ կը գտնուի, Արման պէտք էր պատճառաբանէր, այսինչ կամ այնինչ եղանակով զգալու համար։ Սիրելու անկարողութիւնը, որուն զոհն էր, այս մասնաւոր տրամադրութենէն առաջ կուգար։ Երբեք չէր կրցած հաւատալ ո եւ է կնոջ սիրոյն ճշմարտութեան. հետեւաբար, միշտ պատճառաբանութիւններ գտած էր, անոնցմէ եւ ո՛չ մէկը սիրելու։ Այս տեսակ բնաւորութիւն մը բնաւորութիւններուն ամէնէն ողորմելին է, որովհետեւ մարդը կը մղէ եսասիրական ամենայոռի արարքներու, առանց ապահովելու անոր՝ ճշմարիտ եսասէրներուն յատուկ պաղարիւն եւ անգիտակից հանդարտութիւնը։ Այսպէս, Արման կրցած էր սիրահարը ըլլալ Ըլէնի, առանց ո եւ է խղճահարութեան, ու ոտնակոխ ընել իր բարեկամութիւնը, այնքան հանդարտօրէն որքան իրենց ժամադրութեան սենեակին դուռը։ Սակայն, Ալֆրէտի տառապանքը ցնցած էր զինքը մինչեւ իր յետին նեարդներուն մէջ։ Եւ ատիկա սա պատճառաւ որ չէր քններ իր տառապանքին անկեղծութիւնը. Առարկայի մը պէս մօտեցած էր անոր, եւ որովհետեւ կը հաւատար այդ տառապանքին՝ կը զգար զայն։

Մէկ ակնարկով եւ առաջին անգամ ըլլալով, կը նշմարէր իր բռնած ընթացքին իրական ստորնութիւնը։ Եթէ միտքէն անցած ըլլար Շազէլի ունեցած սէրը Ըլէնի նկատմամբ։ Եթէ գիտցած ըլլա՛ր թէ ի՛նչ բարեկամական եռանդով կը սիրէր զինքը։ Բայց մարդ գաղափար մը կը կազմէ մէկու մը վրայ, առանց ստուգելու զայն։ Ինքզինքը կ'ըսէ. «Այս մարդը ոչինչ մէկն է։» Անոր կարեւորութիւն կը տրուի որքան կենդանիի մը կամ տունկի մը։ Եւ յետոյ, կը գտնուի սիրտ մը հանդէպ, որ կը տրոփէ, հարուածուած իր կողմէն, կենդանի երջանկութիւն մը, սպաննուած իր կողմէն։— Ի՛նչ թիւրիմացութիւն մեր սխալներուն մէջ, եւ քանիներ կան անոնց մէջ, որոնք առաջ եկած են դիմացինը չճանչնալէ, սակայն անդարմանելի։

Ամբողջ օրը, Արման տը Բէրնի մտքին մէջ պտտեցան այս գաղափարները. ու յարատեւ կերպով՝ անոնք կը յանգէին Ըլէնի պատկերին, որ աչքին առջեւ կուգար։ Որո՞ւն համար խաբած էր Ալֆրէտի վստահութիւնը։ Ըլէնի համար։ Որո՞ւն համար բերկրագին զոհած էր իր մանկութեան ու երիտասարդութեան յիշատակները։ Ըլէնի համար։ Որո՞ւն շահուն սիրոյն՝ պատուոյ խօսք տուած էր Ալֆրէտի։ Ըլէնի շահուն համար։ Արդ, Ալֆրէտ իր սիրուհիին նկատմամբ ունեցած զգացումներուն մէջ հասած էր կէտի մը, ուր ամենափոքր հակառակութիւն մը կը չափազանցուի, անտանելի դառնալու աստիճան։

(Շարունակելի)

կ'անցնին։ Այդ պատճառով է որ Վենեզուելա միշտ հանդարտ վիճակ մը չունի։ Վերջին դէպքերը շատ ծանր ու երկարատեւ եղան անոր համար միայն որ օտարներու, Անգլիացիներու եւ Գերմանացիներու կողմէ կը գրգռուէին։ Գրեթէ միշտ ըմբոստները շուտով կը զրկուէին ուտելիքէ, դրամէ, ռազմամթերքէ եւ այլն. Վերջին անգամուն, սակայն, ուրիշ կերպ եղաւ։ Մաթօ, ըմբոստներուն պետը, անգլիացի ու գերմանացի վաճառականներուն ծախուած էր, որոնք մեծկակ գումարներ տուին անոր՝ շարունակելով իր առաջ բերած կացութիւնը։ Շատ լաւ գիտենք թէ գերմանական ծանօթ պանքան՝ Տիսքոնթօ Կէզէլշաֆթ եւ Լոնտոնի մէջ յանձնաժողով մը կողմանոցին մէջ կը գտնուէին եւ իրենց գործառնութեանց գլխաւոր կեդրոնը հաստատած էին անգլիական Թրինիթէ կղզիին մէջ։ Մաթօ զօրավարը եթէ ինքնիրեն մնացած ըլլար, երկար ատեն չէր կրնար դիմանալ, բայց Անգլիացիներուն ու Գերմանացիներուն կողմէ տրուած միլիոններուն շնորհիւ, կրցաւ 2 տարի մաքառիլ։ Բնականաբար, այդ նիւթական աջակցութեան փոխարէն օտարականները պայման դրած էին որ յաջողութեան պարագային բացարձակ մենաշնորհներ տրուին իրենց։ Մաթօ չյաջողեցաւ եւ կրնաք երեւակայել դժգոհութիւնը անոնց որոնք այդ պատճառաւ մեծամեծ գումարներ կը կորսնցնէին։ Անգլիացի ու գերմանացի վաճառականներուն պահանջումները թո՛ղ իրաւարարական ատեանի մը ներկայացուին, այն ատեն պիտի հասկցուի անոնց ինչ ըլլալը։ Դրամական այդ պահանջումներուն շատերը կա՛մ չինծու են եւ կամ չափազանցուած։ Ինքզինքնիդ Վենեզուելայի կառավարութեան տեղը դրէք պահ մը։ Նախ անգամ գումարներ կը պահանջուին Վենեզուելայէն որ պարտք չունի. վաշխառուական տոկոսներ կը դիզուին. երբ կը մերժէ վճարումը, բարձրաձայն կը պոռան, նախագահին կը սպառնան, երկիրը կը խառնակեն, Մաթօն կը կաշառեն եւ նպաստներ կուտան այս վերջնոյն՝ իր նպատակին հասնելու համար։ Անգլիա Վենեզուելայի ծովեզերքին վրայ Բաթօս կղզին կը գրաւէ եւ Թրինիթէի անգլ. հիւպատոսը իր պաշտպանութիւնը կ'ընծայէ այն մաքսանենգներուն որոնք ռազմամթերք կը հայթայթեն Մաթօ զօրավարին մարդոցը։ Իրաւունքը ո՞ր կողմն է։ Վայրկեանի մը համար ենթադրենք թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ պահանջումները իրաւացի են։ Մինչ հիմա՞ է անոնց վճարումը ուզելու ժամանակը, երբ Վենեզուելա դեռ նոր ազատած է երեք տարուան պատերազմէ մը իր բոլոր կորովին եւ հասոյթներուն պէտք ունի ընկերական ու տնտեսական կարգուսարքը վերահաստատելու։ Միթէ քաղաքակրթութեան սովորութեանց աւելի համապատասխան պիտի չըլլա՞ր քանի մը ամիս ալ սպասել։ Վենեզուելա բնականաբար միտքէն իսկ չանցներ չափուիլ երկու տէրութեանց հետ որոնց մարտանաւերը կեցած են Կուայրայի առջեւ, բայց բնաւ պիտի չզարմանամ երբ Քարաքասի ժողովուրդը փոխադարձ ահարկու միջոցներով վարուի օտարականներուն հանդէպ, երբ այդ մարտանաւեր զինուոր ցամաք հանեն։ Կարելի է սակայն որ, թէեւ Քասթրօ նախագահը տրամադրելի դրամ չունենայ, ժողովուրդը ինքնաբերաբար նպաստէ հարկ եղած գումարը՝ օտար մարտանաւերը վենեզուելեան ջուրերէն հեռացնելու համար։ Շատ երջանիկ եմ որ Ֆրանսա չհաւանեցաւ մասնակցելու Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ անիրաւ պահանջումներուն։ Վենեզուելա Ֆրանսացի առնելիքաւորներ ալ ունի, բայց անոնք վեհանձնութեամբ գործեցին, եւ Վենեզուելացիները պիտի չմոռնան ատիկա։»

Նիւ-Եորք, 9 դեկտ.—Լրագիրները կը հրատարակեն Քասթրօ նախագահին մէկ բաց նամակը, որ կ'ըսէ թէ օտար երկիրներու հեռագիրներ կը ծանուցանեն որ քանի մը ազգեր, Անգլիան ու Գերմանիան ալ միասին, դաշնակցութիւն մը կազմած են Վենեզուելայի մէջ բռնութիւններ ու յարձակումներ կատարելու նպատակով եւ թէ այն եղանակը որով այդ ազգերը կը փորձեն վերսկսիլ տալ հանրային պարտքին տոկոսներուն վճարումը, պէտք է հետեւանքը նկատել այն չփոթ կացութեան զոր Վենեզուելա դեռ նոր հանդարտեցուց։ Քասթրօ նախագահը կը յարէ թէ, հակառակ անոր պաշտօնական հանգամանքին, չուզեր հաւատալ անգլեւգերման միջամտութեան մը լուրին, վասն զի անհասկնալի բան մըն է որ Վենեզուելայի հետ մտերմական ու բարեկամական յարաբերութիւններ ունեցող ազգեր դիւանագիտական ճամբէն նախամեծար համարին բռնի ոյժը, մանաւանդ երբ յարուցուած վէճը կը պատկանի Վենեզուելայի ու անոր օրէնքներուն իրաւասութեանը, որոնք արդարութեան սկզբունքներուն վրայ հիմնուած են։ Եթէ Վենեզուելա մերժած ըլլար գործադրել իր դրամական յանձնառութիւնները, եւ եթէ արդարութեան ու դիւանագիտութեան բոլոր միջոցները սպառած ըլլային, այն ատեն միայն այդչափ ծայրայեղ բռնի միջոցներ կը սպասուէին, բայց այդ տեսակ բան մը չեղաւ։ Այն իրողութիւնը թէ Վենեզուելայի կառավարութիւնը բնաւ չէ ուրացած պարտքը եւ թէ չփոթութեանց պատճառով ըրած ապսպրանքներուն փոխարժէքը վճարած է, միանգամայն երկաթուղիներուն եւ գերման երկաթուղիներու կառախումբերուն, կ'ապացուցանէ այդ կառավարութեան պարկեշտութիւնը եւ ցոյց կուտայ թէ օտարականները անկէ ինչ սպասելու էին։ Քասթրօ նախագահին նամակը կը յարէ.

«Պարտաւոր կերպով աւելին չեմ կրնար ընել եւ չքմեղացումներ պիտի չփնտռեմ յիմարական թշնամանքներ զէնքընկէց ընելու, ընդունելով Վենեզուելացիներուն արժանապատուութիւնը վիրաւորող ստորնութիւններ, որոնք չեն համապատասխաներ իմ հանրային կեանքիս։ Վենեզուելացիներուն ազգային արժանապատուութեան խնդիրը հիմնուած մեծ իրաւունքներուն վրայ, արդարութիւնը ըմբռնելու մեր եղանակին եւ մեր բարեկամական ու յարգանքի փոխադարձ յարաբերութեանց օտար ազգերու հետ։»

Ուաշինկթըն.— Քարաքասի մէջ Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Պօուէն հեռագրով մը կը ծանուցանէ Գերմանիոյ ու Անգլիոյ ներկայացուցիչներուն՝ Պ. Հակարտի եւ Պ. Բիլկրիմ Պալթածի մեկնումը Վենեզուելայի մայրաքաղաքէն։ Ասոնք, Քարաքասէն մեկնելէ առաջ, Մ. Նահանգաց դեսպանէն խնդրեր են ստանձնել անգլիական ու գերմանական հպատակներու շահերուն պաշտպանութիւնը։ Այդ պահանջումը պիտի ընդունուի, վասն զի մերժելու պատճառ մը չկայ եւ հետեւաբար Քարաքասի Մ. Նահանգաց դեսպանատունը անգլիական ու գերմանական հպատակներուն շահերը պիտի պաշտպանէ, եթէ պէտք ըլլայ։ Պ. Պօուէնի կողմէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց պաշտօնատանն եղած զեկոյցներու մէկ քանիին շեշտին նայելով, դեսպանը միջնորդութիւն մը պիտի առաջարկէ, եթէ նպաստաւոր առիթ մը ներկայանայ։ Ուաշինկթընի նախարարութիւնը տակաւին չի քաջալերեր զայն՝ այդ ընթացքին համար, վասն զի աւելի նախամեծար կը համարի զգուշանալ կնճռոտութիւններէ, բայց քանի որ Պ. Պօուէն տեղւոյն վրայ կը գտնուի, կը հրաւիրէ զայն ամէն ջանք ընել՝ տագնապի մը առաջքը առնելու. գործելու ընդարձակ իրաւասութիւն կուտայ Քարաքասի Մ. Նահանգաց դեսպանին։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը, կատարելապէս տեղեակ է Անգլիոյ ու Գերմանիոյ մտադրութիւններուն եւ հիմա կամ յետոյ միջամտելու պատճառ մը չի տեսներ։

Քէօլն.—Գերմանական երեք մարտանաւեր եւ անգլիական յածանաւակ մը հիմա պաշարած են Կուայրան։ Հեռագիրներ փոխանակուեցան գերման մարտանաւերու հրամանատարին եւ գերման կառավարութեան միջեւ։ Գերմանական այն մարզարան-մարտանաւերը որոնք Վենեզուելեան ջուրերուն մէջ համախմբուած նաւային զօրութեան մէկ մասը կը կազմեն, ստիպողական պէտք մը զգացուած ատեն պիտի միջամտեն։

Նիւ-Եորք.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ իտալական Ճիովաննի-Պաուսան յածանաւակն ալ Կուայրա ժամներ է։

Քարաքաս.— Կառավարական լրագիրները կը ծանուցանեն թէ անգլիական Ռիթրիպիւշըն յածանաւին հրամանատարը, այս իրիկուն, Քարաքաս ղրկեց մասնաւոր սուրհանդակ մը՝ վերջնագրով մը՝ որով առ առաւելն քառասնըութ ժամի պայմանաժամ կուտայ Վենեզուելայի՝ նոյն վերջնագրին պահանջումները գործադրելու։ Վերջնագիրը կը պահանջէ անմիջապէս հնչուն դրամով 34,000 տոլար թէ՛ Անգլիոյ եւ թէ Գերմանիոյ. նաեւ վերջին չփոթութեանց վերաբերեալ պահանջումները կարգադրել՝ խառն դատարանի մը միջոցաւ, ինչպէս եղաւ վերջին անգամ Ֆրանսայի պայմանադրութիւն մը կնքուած ատեն։

Նիւ-Եորք, 10 դեկտ. Քարաքասէն կը հեռագրեն.— Քասթրօ նախագահը տեսակցութեան մը միջոցին յայտարարեց թէ Վենեզուելա բուն իսկ վերջնագիր չէ ստացած, այլ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ կողմէ միեւնոյն ատեն տրուած աղերսագիր մը։ Նախագահը յարեց թէ Անգլիոյ պահանջումները մեծ կարեւորութիւն մը չունին եւ մինչեւ հիմա այդ մասին ո՛չ բան մը ըսուած է իրեն եւ ոչ ալ խնդիր մը ներկայացուած, եւ հետեւաբար մերժելու կամ ընդունելու առիթը ներկայացած չէ իրեն. ուրեմն, կը յարէ նախագահը, Անգլիոյ ընթացքը անարդարանալի է։ Պ. Քասթրօ յարեց թէ Վենեզուելայի վիճակը մինչեւ որ կատարելապէս չհանդարտի, չի կրնար որոշում մը տալ օտարականներու պահանջումներուն նկատմամբ։ Նախագահը, պատասխանելով այն հարցումին թէ ինչ ընթացքի պիտի հետեւի, յայտարարեց որ իր իրաւունքները պիտի հաստատէ եւ աշխարհի ցոյց պիտի տայ թէ Վենեզուելա օրէնքներ ունի. նաեւ պիտի ապացուցանէ թէ բնաւ չէ ստացած կառավարութեան յանձնառութիւնները։ Նախագահը նաեւ զարմացում յայտնեց թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ ներկայացուցիչները Քարաքասէն մեկնած են՝ առանց սպասելու իրենց ծանուցագրին պատասխանին։

—Բինկըսթընէն (Սէն-Վէնսան) կը հեռագրեն թէ անգլիական յածանաւակ մը լուր բերեր է որ Քասթրօ նախագահը անտարբեր է՝ պաշարման սպառնալիքին հանդէպ. նաեւ կը յայտարարէ թէ պատրաստ է վանել Անգլիացիները ու Գերմանացիները եւ փակել նաւահանգիստը։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարներ.— Խորհրդարանը.— Նստաշրջանին փակումը.— Զանազան խնդիրներ։

Մատրիտ, 10 դեկտ.— Նախարարները, երէկ, ներկայացան Խորհրդարանին։ Պ. Սիլվէլա բեմը ելլելով կարդաց արքայական հրամանագիրը, որով Խորհրդարանին նստաշրջանը կը փակուի։ Նիստը իսկոյն փակուեցաւ։

—Նախարարաց Խորհուրդը, այսօրուան նիստին մէջ, նկատողութեան պիտի առնէ նախորդ արտաքին գործոց նախարարին կողմէ նոր նախարարին տրուած բացատրութիւնները միջազգային առկախ խնդիրներու մասին, մանաւանդ Վատիկանի ծանուցագրին վրայ, որ կը պատասխանէ քոնքորտային բարենորոգման համար հրաժարեալ դահլիճին կողմէ եղած պահանջումներուն, կրօնքի նիւթացոյցին զեղչուելուն, զոր Պապը տրամադիր կ'երեւայ ընդունելու, եւ կրօնական միաբանութեանց խնդիրը, որուն համար Լէօն ԺԳ. աւելի անհաշտ է։ Սպանիոյ ներկայ դահլիճը կ'երեւայ թէ Պ. Սակաստայի ընթացքին պիտի հետեւի Վատիկանի հետ ունեցած յարաբերութիւններուն մէջ։ Նախարարաց Խորհուրդը նաեւ պիտի քննէ Մարոքի կացութեան մասին առնուած տեղեկութիւնները։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Շաքարի խնդիրը.— Հունգարիոյ օրինագիծը.— Աւստրիոյ օրինագիծը։

Բէշթա, 9 դեկտ.— Հունգարիոյ կառավարութիւնը, երէկ, Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց շաքարի օրէնքը փոխող ծրագիրը՝ որուն տրամադրութիւններն են հետեւեալները.—1902-1903ի՝ տարեշրջանի տասներեք ամիսներու արտածուած շաքարներու տրուած նպաստն է 21 միլիոն քուրոն, փոխանակ 18 միլիոնի։ Այդ կերպով Աւստրիոյ-Հունգարիոյ շաքարներուն արտածման նպաստը կ'աւելցուի, պահպանելու, արտածուած շաքարներու քանակութիւնը աւելցնելու հաւանականութեան հակառակ. հիմակուան նպաստը՝ սպառման շաքարի իւրաքանչիւր մեթրական կենդինարի համար 2 քուրոն 96 եւ չզտուածներուն համար ալ 2 քուրոն է։ Այդ նպաստին համար առ առաւելն թէեւ 18 միլիոն որոշուած էր, սակայն եթէ արտածեալ շաքարներու քանակութիւնը աւելնար, իւրաքանչիւր կենդինարի ստըրուելիք նպաստը պիտի նուազէր։ Շաքարի տուրքը պիտի չնուազի, քանի որ նպաստին քանակութիւնը այնքան շատ չէ եւ թէ անոր ջնջումը մեծ խնայողութիւն մը առաջ չի բերեր ելմտական գանձին։

—Աւստրիոյ նախարարութիւնը, այսօր, Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացնէ Պրիւքսէլի շաքարի պայմանադրութիւնը, անոր վաւերացումը ուզելով։ Շաքարի հիմակուան օրէնքին փոփոխութեան մասին օրինագիծ մըն ալ պիտի ներկայացնէ, Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին ներկայացուածին նման։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մաքսային սակացոյցը.— Նոր կանոնագիրը.— Գործադրութիւն։

Պերլին, 9 դեկտ.—Այս առտու Երեսփ. Ժողովին նիստը բացուած ատեն բազմաթիւ երեսփոխաններ եւ ունկնդիրներ ներկայ էին, վասն զի կը սպասուէր թէ կղերական-պահպանողական կուսակցութեան առաջարկութիւնը, Ժողովին ներքին կանոնագրին փոփոխութեան համար, զգալի վիճաբանութիւններ առաջ պիտի բերէր։ Այդ առաջարկութիւնը իրաւունք կուտայ ատենապետին՝ որոշելու թէ երեսփոխան մը արտօնութիւն ունի՞ թէ ոչ ներքին կանոնագրին համար խնդիր յարուցանել։ Ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Սինկէր ուզեց յետաձգել տալ այդ առաջարկութիւնը, օրակարգի անցնիլ պահանջելով, բայց չընդունուեցաւ։ Ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Պէպէլ, ծայրագոյն ձախակողմէն Պ. Ռիխթէրի եւ չափաւոր-արմատական Պ. Պարթի ճառերէն ետքը մեծամասնութեան առաջարկութիւնը ընդունուեցաւ 92ի դէմ 206 ձայնով։ Ժողովը յետոյ սկսաւ վիճաբանիլ մաքսային սակացոյցի յանձնաժողովին տեղեկագիրներուն վրայ։ Ընկերվարականները նորէն փորձեցին վիճաբանութիւնները խանգարել, բայց ատենապետը ներքին կանոնագրին նոր տրամադրութիւնները գործադրեց, որով իւրաքանչիւր երեսփոխան հինգ վայրկեանէ աւելի միջոց չի տար խօսելու։ Այդ կերպով վիճաբանութիւնները բաւական յառաջացան։ Պ. Սինկէր ըսաւ թէ ընկերվարականները թո՛ղ պիտի չտան որ իրենց հետ դպրոցականներու պէս վարուին, բայց ի կարգ հրաւիրուեցաւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի առեւտրական յարաբերութիւնները ու ղրանի մուտքը.— Աժան բնակարաններ.— Աղէտի մը կսակը.— Կոկոլի արձանը.— Նոր գործիք մը.—Բեղերսպուրկի անունը։

Երբ երկու տարի առաջ, ռուս կառավարութիւնը արգիլեց պարսկական ղրան արծաթէ դրամի մուտքը Ռուսիա, այն ատեն կ'ենթադրուէր թէ ձեռք առնուած այդ միջոցը պիտի նպաստէ Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի առեւտրական յարաբերութեանց զարգացման եւ պարսկական ղրանի գինը պիտի բարձրանայ ու ղրանի առատութիւն պիտի տիրէ Պարսկաստանի մէջ։ Սակայն, վերջերս ռուս կառավարութիւնը վերցուց այդ արգիլքը եւ նորէն թոյլատրեց ղրանի մուտքը երկրին մէջ։ Այս տնօրինութիւնը եղած է, լուրջ պատճառներու վրայ հիմնուելով։ Դիտուեցաւ որ վերջին երկու տարուան մէջ, ղրանի մուտքին դէմ դրուած արգելքը աննպաստ ազդեցութիւն կ'ընէ ռուսեւպարսկական առեւտր՝ յարաբերութեանց վրայ։ Ղրանի արժէքը կ'իյնայ հետզհետէ, այնպէս որ անկարելի կը դառնար ապրանք ծախել Պարսկաստանի մէջ. այն ռուսական ապրանքը որուն համար պարսիկը առաջ կը վճարէր 10 ղրան, հիմա պէտք է վճարէ 17 ղրան։ Եթէ այս վիճակը շարունակուէր, պարսիկ վաճառականները կրնան էին գինել անգլիական ապրանքներուն, եւ ատիկա, ի հարկէ, շատ կը խախտէր այն առեւտրական դիրքը, որ Ռուսիա ձեռք բերած է վերջին տարիներս։

—Պէլճիական ճարտարուեստական Ընկերութիւն մը դիմած է Ռուսիոյ կառավարութեան, Բեղերսպուրկի եւ Մոսքուայի մէջ հանրօգուտ շինութիւններ կատարելու համար։ Ընկերութիւնը մտադիր է շինել այդ քաղաքներուն մէջ 200 վեցյարկանի մեծ տուներ, աժան գինով վարձու տալու համար։ Իւրաքանչիւր տուն իր մէջ պիտի պարունակէ 80 առանձին բնակարաններ։

—Վերջերս, Բեղերսպուրկի մէջ վախճաներ է Վասիլեւ անուն մարդ մը, որուն սովորական զբաղումն էր մուրացկանութիւնը։ Վասիլեւի բնակարանը կնքուած ատեն գտնուեցաւ 500,000 ռուպլիի գումար մը, զոր այս աղքատ-հարուստը նուիրած էր բարեգործական հաստատութեանց։ Պայման դրած է որ որոշ գումարի մը տոկոսով պահուին վեց կատու եւ չորս շուն, մինչեւ իրենց մահը։

—Թիֆլիզի Քաղաքային Խորհուրդը պայմանաւորուեր է նկարիչ Խօթորովի հետ, ռուս նշանաւոր գրող Կոկոլի արձանը շինելու համար։ Նկարիչը պիտի ստանայ 4000 ռուպլի։

—Ճարտարագէտ Բիբիլլով երկաթուղիի գործիք մը հնարած է, երկաթուղիի խորտակումներուն առաջքը առնելու համար։ Նախարարական հրամանով փորձեր պիտի կատարուին այդ գործիքով։

—Բեղերսպուրկի 200ամեակը տօնելու համար կազմուած յոբելեանական յանձնաժողովը յայտարարութիւն մը ստացած է, որով կ'առաջարկուի Բեղերսպուրկի անունը փոխել Բեղերսկրատի։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 դեկտ.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ Կուայրայի ռմբակոծումը մօտալուտ է։ Օտար նաւերուն տեղեկութիւն տրուեցաւ, որպէս զի կարենան մեկնիլ։

—Անգլիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ նպաստաւոր ընդունելութիւն կը գտնէ Վենեզուելայի պահանջումը իրաւարարութեան մասին։

ՓԱՐԻԶ.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ կ'ըսէ թէ պատերազմողները պիտի յարգեն ֆրանսական շահերը Վենեզուելայի մէջ։

—Վիլէմսթատէն կը հեռագրեն թէ Ռոլանտօ զօրավարը, Մաթօ զօրավարին առաջին տեղակալը, ինքզինքը պետ հռչակելով 1,200 հոգի հաւաքեր է իր շուրջը։ Լէզամա Ռիէրա զօրավարը Քորոյի մօտերը դացեր է 1,200 հոգիով։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Ռուզվէլթ, նախագահը յայտարարեց քանի մը ծերակուտականներու թէ Մ. Նահանգաց համար միջամտելու պատճառ մը չկայ եւ թէ Մընրօէյի վարդապետութիւնը բնաւ վերաբերութիւն չունի այդ գործին հետ։ Նախագահը յարեց թէ խնդիրը այն է որ եւրոպական տէրութիւնները կու գան ոչ թէ ամերիկեան հողէն որ եւ է մաս գրաւելու, այլ, նոյն իսկ միջազգային իրաւունքի տրամադրութեանց համաձայն, հատուցում պահանջելու վնասի մը համար զոր պատճառած է իր ծովեզերքներուն պաշարմանը ենթարկուած պետութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ուաշինկթընի արտաքին գործոց պաշտօնարանը տեղեկութիւն առաւ թէ Կուայրա պարզ պաշարումի մը ենթարկուած է։ Կացութիւնը հոն շատ տագնապալից կը նկատուի։

—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ 97 գերման հպատակներ ձերբակալուած պահուն պելճիական դեսպանատան գործակատար Պ. Կոֆֆար ալ սխալմամբ ձերբակալուեր է։ Անգլիական հպատակները ձերբակալուած ատեն Վենեզուելայի երկաթուղիին պաշտօնեաներէն Շէրրի եւ հեռաձայնի տնօրէն Ուէլլիս ազատ թողուեր են, ոստիկանութեան հսկողութեան տակ մնալու պայմանով։

—Մ. Նահանգաց Քարաքասի դեսպանը հեռագրեց իր կառավարութեան թէ իր ազդեցիկ դիմումներուն վրայ՝ արձակուեր են ձերբակալուած Անգլիացիներէ ու Գերմանացիներէ մէկ քանին։ Քասթրօ նախագահը նախ յայտարարեր է թէ Մ. Նահանգաց դեսպանը միջամտելու իրաւասութիւն մը չունի, բայց դեսպանին թախանձանքներուն վրայ հրամայեր է արձակել անգլիացի ու գերմանացի քանի մը երեւելիներ։ Ասոնց ձերբակալման պատճառը միայն անգլիացի ու գերմանացի ըլլալնին է։

ՔԱՐԱՔԱՍ.—Տեսակցութեան մը պահուն Քասթրօ նախագահը յայտարարեց թէ իրաւունք ունէր գոհացում պահանջել Թրինիթէ կղզիին անգլիական իշխանութեանց ընթացքին համար, որոնք երկար տարիներէ ի վեր կը պաշտպանէին ըմբոստութիւնը։ Գերմանիոյ եւ փոխառութեան մասին խօսելով Քասթրօ նախագահը, ըսաւ թէ այդ փոխառութիւնը թէեւ իր պաշտօնավարութեան միջոցին կնքուած չէ, սակայն կը փափաքի որ հաշտութիւնը վերահաստատուելուն պէս, սկսի տոկոսին վճարումը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Մ. Նահանգաց Քարաքասի դեսպանը կը հաստատէ վենեզուելեան մարտանաւերուն գրաւումը։ Կը կարծուի թէ ամերիկեան նաւերուն Կուայրա մուտքը պիտի չարգիլուի, բայց թէ Անգլիացիները ու Գերմանացիները մաքսերու հատուցումը պիտի պահանջեն։ Եթէ Քասթրօ նախագահը եւս կենայ դիմադրելու գաղափարէն, յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակէ, որով երկրին ներսերը ղրկուելիք ապրանքները երկրորդ մաքս մը պիտի հատուցանեն։ Հիմա Կուայրի մէջ ամերիկեան նաւ չկայ, այլ Փիւրասաօյի կղզիէն առաջ կը գտնուի Մարիէթա թնդանօթակիրը։ Ծովային պաշտօնարանին մէջ կը հաւաստուի թէ տարւոյն այս եղանակին մէջ նաւերուն համար շատ դժուար է Կուայրայի առջեւ կենալ՝ հովերուն ուղղութեանը պատճառաւ։ Նաւերը պէտք է բացը կենան, աւելի ապահովութեան մէջ ըլլալու համար։

ՔՕՅԼՆ.—Քէօլնիշէ Զայթունկ գոհունակութեամբ կը հրատարակէ Բարիզէ հեռագիր մը՝ ծանուցանող թէ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կատարեալ համաձայնութիւն գոյացած է Անգլիոյ ու Գերմանիոյ ընթացքին վրայ, համաձայնութիւն մը որ Ֆրանսայի շահերուն ալ համապատասխան է։ Վենեզուելայի այն յոյսը թէ Ֆրանսա վերապահութեամբ պիտի գործէ, չիրականացաւ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Սէն-Վէնսանէն կը հեռագրեն թէ Զամօրա շոգենաւը որ զինուոր կը տանէր եւ 23 Տէ մայօ եղերապահը, անգլիական Այերթ թնդանօթակիրին կողմէ գրաւուեր ու Բորթ-օֆ-Սպէյն տարուեր են։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը կարծուի թէ գերմանական նաւաբաժինը Վենեզուելայի ծովեզերքին արեւմտեան մասը պիտի պաշարէ եւ անգլիականն ալ արեւելեան։

ՎԻԼՄՍԹԱՏ.—Քարաքասէն սա տեղեկութիւնները կը հաղորդուին.— Փորձուեցաւ բռնի մտնել գերմանական դեսպանատունը։ Գործակատարին կինը որ երկու ամիսէ ի վեր հիւանդ էր, չկրցաւ իր էրկանը հետ երթալ գերման մարտանաւը։ Բնիկները գացին նաեւ գերմանական հիւպատոսարանը եւ բնակարանը տոքթ. Բէօհլէրի որ դեսպանատան գործակատարին կինը կը դարմանէ։ Երբ անգլիական ու գերմանական հպատակներուն ձերբակալումը ծանուցուեցաւ, ժողովուրդը սկսաւ հրճուիլ եւ «Կեցցէ՛ Քասթրօ նախագահը» պոռալ։ Ժամ մը վերջը բանտերը լեցուած էին երեք հարիւր Անգլիացիներով ու Գերմանացիներով։ Ասոնց մէջ կայ երկաթուղիներու տնօրէն Պ. Քնոբ։

—Գերման դեսպանատան քարտուղարը Պոլիվար հրապարակին վրայ ձերբակալուեցաւ, ժողովուրդին ներկայութեանը, որ թշնամական ցոյցեր կ'ընէր։

ԿՈՒԱՅՐԱ.— Հոս միշտ զինուորական մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։ Ֆերեր զօրավարին ժամանման կը սպասուի՝ երկու հազար հարիւր զինուորներով։

—Ամսոյս 9ին գիշերը գերմանական հարիւր երեսուն նաւազներ ցամաք ելան եւ դէպ ի իրենց հիւպատոսին բնակարանը գացին, զայն ու ընտանիքը Վինեթա մարտանաւը առաջնորդելու։ Վերադարձին գերման նաւազները հանդիպեցան վենեզուելացի զինուորներու, բայց միջադէպ չպատահեցաւ։ Ամսոյս տասնին անգլիական հիւպատոսն ալ նոյն եղանակով Ռիթրիպիւշըն մարտանաւը գնաց։

ԼՈՆՏՈՆ.—Վենեզուելայի պատասխանը Մ. Նահանգաց Կուայրայի հիւպատոսին միջոցաւ հաղորդուեցաւ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ։ Պարունակութիւնը դեռ յայտնի չէ։

ԿՈՒԱՅՐԱ.— Գերմանական՝ տասը եւ անգլիական՝ չորս մարտանաւեր Վենեզուելայի մարտանաւերուն մօտենալով, ազդարարեցին որ անձնատուր ըլլան եւ գրաւեցին։ Գերմանական Բանքեր թնդանօթակիրը, յետոյ, նաւահանգիստ մտնելով ցոյց տուաւ թէ պատրաստ է պատերազմելու։ Ասոր վրայ՝ վենեզուելեան մարտանաւերը անձնատուր եղան եւ նաւահանգիստէն դուրս հանուելով Գերմանիոյ կայսեր եւ Անգլիոյ թագաւորին անունով գրաւուեցան։ Անգլիական ու գերմանական մարտանաւերը կէս գիշերէն երկու ժամ ետքը ընկղմեցին վենեզուելեան Ճէնէրալ Քրեսբօ, Թաքումօ եւ Մարկարիթա մարտանաւերը։ Ասոն նաւը, Ֆրանսացիի մը սեփականութիւնը ըլլալով, ֆրանսական դեսպանատան գործակատարին պահանջումով չընկղմեցին։

ԿՈՒԱՅՐԱ.— Վենեզուելեան զինուորներու ժամանումը կը շարունակէ։ Պէտք եղածին չափ թնդանօթ ու հրացան կայ։ Վենեզուելա համոզուած է որ դիւրութեամբ պիտի դիմադրէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ։

—Վենեզուելայի զինուորները պատերազմի վիճակի մը դրուելով ծովեզերեայ քաղաքները ղրկուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը համոզուած է որ Քասթրօ նախագահը խնդիրը պիտի վերջացնէ, առանց պատճառ տալու պատերազմի։

—Նիւ-Եորքի լրագիրները չեն բողոքեր Անգլիոյ ու Գերմանիոյ այդ հաւաքական արարքին դէմ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Պ. Սակաստա իր բնակարանին մէջ հրաւիրեց ազատական կուսակցութեան վերաբերեալ բոլոր նախկին նախարարները։ Քանալէխաս միայն պատասխանեցին այդ հրաւէրին, որուն նպատակն է վերակազմել ազատական կուսակցութիւնը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ Խորհրդարանին նիստերը դեկտ. 25էն ետքը պիտի դադրին։

ԲԷՇԹԱ.— Հունգարական տագնապը կ'երեւայ թէ մինչեւ յունուարի վերջը յետաձգուած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նոր հրատարակուած կապոյտ Տետրակը կը պարունակէ Անգլիոյ դաշնադրութիւնը Իտալիոյ ու Հապէշիստանի հետ։

ՓԱՐԻԶ.— Հանրապետական ձախակողմը կը հրաւիրէ ծերակուտական ընտրողները՝ մերժել յետադիմականներու յարած բոլոր հանրապետականներ։

—Ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէի առողջական վիճակը բարւոքեցաւ։

—Ելմտացոյցի յանձնաժողովը 25 միլիոն Ֆր. զեղչեց պատերազմական նախարարութեան ելմտացոյցէն։

ԼԱ. ՀԷ.—Պոթա ու Տըլարի զօրավարները Թրանսվալ կ'ուղեւորին, ուր յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակեն։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Լոնտոնի օսմ. դեսպան անուանուեցաւ պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Միւզիւրիւս պէյ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ռուսիոյ կայս. անձնապահ զինուորներու դիւանապետ ու պետական Խորհրդին անդամ Պ. Քոֆմանի. Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Փէթթանեայի միւֆթի Հաճի Խալիլ Սաֆի էֆ.ի եւ Գարանիսարը Շարգիի նաիպ Պայազիտ էֆ.ի։

—Իմթիազի ոսկի շքադրամ՝ Ռուսիոյ կայսեր թիկնապահներէն Օպոլէնսքի իշխանին, Անիչքով զօրավարին, Բոնիանի իշխանին եւ Շիբէրնիկին զօրավարին։

ԽԸՐԳԱՅԻ ՇԷՐԻՖ.— Բոլոր նախարարներուն եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն հրաւիրագիրներ ղրկուեցան, այսօր ներկայ գտնուելու Խըրգայի Շէրիֆի հանդէսին։

ՖԷՀԻՄ ՓԱՇԱ.—Վեհ. Սուլթանը, գնահատելով կայս. մասնաւոր թիկնապահ Ֆէհիմ փաշայի բարւոք ու հաւատարմական ծառայութիւնները, Ֆէրիգութեան աստիճան շնորհեց անոր։ Ֆէհիմ փաշա այդ առթիւ իր երախտագիտութիւնը մատոյց յոտս կայս. Գահոյից եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. նոր դեսպան Միւզիւրիւս պէյ, երէկ, կայս. պալատ երթալով իր շնորհակալութիւնները մատոյց յոտս կայս. Գահոյից եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Միւզիւրիւս պէյ մօտերս իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԷՕՄԷՐ ՆԷՃԷԹ ՓԱՇԱ.—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր ցաւակցութիւնները յայտնել տալ հելլենական սահմանագլուխին հրամանատար վախճանեալ Էօմէր Նէճէթ փաշայի ընտանիքին, հրամայելով որ այդ ընտանիքը Կ. Պոլիս բերուի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Սկիւպէն կը գրեն ուրբաթ օրուան Թուակնով.—Ռումէլիի նահանգաց քննիչ Հիւսէին Հիլմի փաշա, կայս. թիկնապահ Նասըր փաշա ու հետեւորդները մասնաւոր կառախումբով, այսօր հոս ժամանեցին։ Ընդունուեցան քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներու, երեւելիներու, հիւպատոսարանաց թարգմաններու եւ իսլամ ու քրիստոնեայ վարժարանաց աշակերտներու կողմէ։

—Պերլինէն կը հեռագրեն Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէ թէ Ռումէլիի նահանգաց համար տրուած արտասովոր որոշումները ներկայ կացութիւնը աւելի պիտի բարւոքեն եւ ժողովրդեան բարօրութիւնը պիտի աւելցնեն։

—Ռումէլիի նահանգաց քննիչ յանձնաժողովը շաբաթ օրն եւ երէկ գումարուեցաւ Ֆերիտ փաշայի նախագահութեամբ։

—Պատրաստուած նոր հրահանգին համաձայն, Սէլանիկի նահանգին ընդհանուր հասոյթներու գանձումէն հարիւրին հինգը հանրօգուտ շինութեանց եւ հաստատութեանց յատկացուած ըլլալով, յունուարէն սկսեալ եղած գանձումներուն հարիւրին հինգը ամէն շաբաթ պիտի յանձնուի երկրագործական պանքայի սնտուկներուն։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ Հիւսէին Հիլմի փաշա, Նասըր փաշա ու հետեւորդները անցեալ երկուշաբթի իրիկուան հոն ժամաներ են մասնաւոր կառախումբով։ Ընդունուեր են կուսակալին եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու կողմէ։ Քննիչները նոյն գիշերը եւ հետեւեալ գիշերը կուսակալին ապարանքը ճաշելով, յետոյ Օթէլ Էմբէրիալ իջեւաներ են։ Հիւսէին Հիլմի փաշա, երեքշաբթի ու չորեքշաբթի օրերը, կուսակալութեան պաշտօնարանին մէջ քննութեան սկսելով կարգ մը պաշտօնեաներ հրաւիրեր եւ անոնցմէ տեղեկութիւններ ստացեր է։ Քննիչները նաեւ այցելութիւն տուեր են զինուորական հրամանատարին։ Հիւսէին Հիլմի փաշա ու հետեւորդները Սկիւպի մէջ տասը օր մնալէ ետքը նորէն Սէլանիկ պիտի դառնան, վասն զի քննական գործողութեանց կեդրոնը Սէլանիկ պիտի ըլլայ։

—Քննիչ յանձնաժողովը գրեց առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ տեղեկագրել թէ քանի մը ամիս առաջ հանրօգուտ շինութեանց համար Ռումէլիի նահանգները ղրկուած պաշտօնեաներու քննութեանց արդիւնքը ինչ եղած է։ Յանձնաժողովը այդ տեղեկութեանց վրայ պիտի ձեռնարկէ նոյն նահանգներու հանրօգուտ շինութեանց գործերուն։

—Ռումէլիի նահանգաց քննիչները Սկիւպի մէջ ձեռնարկեր են իրենց պաշտօնին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ մեծերէն Եանքով որ Յունաստանէն վտարուելով Սերպիա փախած էր կեղծ անունով, Պելկրատի ոստիկանութենէն ազդարարութիւն ստացեր է շուտով հեռանալու Սերպիայէն։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարար Աապտիւրրահման փաշա ապաքինած ըլլալով, ուրբաթ օր կայս. պալատ գնաց եւ հիւանդութեան միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։ Աապտիւրրահման փաշա շաբաթ օր իր պաշտօնատեղին գնաց։

ԱՅԴԸՆԻ երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն Պ. Պարֆիլտ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան դիմեր է Բուռնաբայի առջեւ նաւահանգիստ մը եւ ուրիշ հանրօգուտ շինութեանց մենաշնորհը ստանալու։

ՆԻԶԱՄԱՒՈՐ հեծելազօրքերու համար

Գերմանիոյ Էրհարտ գործարանին մէջ պատրաստուած նիզակները շինուած եւ դէպի Կ. Պոլիս ճամբայ հանուած են։

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐԸ. — Նախարարաց Խորհուրդը հաստատեց ձեռնհաս պաշտօնարանին այն որոշումը, որով Եւրոպայէ բերուած եւ «անիլին»ով ներկուած շաքարեղէններու մուտքը պիտի արտօնուի, վասն զի տարրալուծմամբ հաստատուած է որ շատ քիչ «անիլին» կը պարունակեն եւ հետեւաբար առողջութեան վնասակար չեն։ Նախարարաց Խորհուրդը, նոյն որոշման համաձայն, մաքսային վերատեսչութեան յանձնեց այդ առթիւ եղած կանոնագրին երկու յօդուածները բարեփոխելու գործը։

ԱԾՈՒԽԻ ԳԻՆԸ. — Քաղաքապետութիւնը տեղեկանալով որ ածխավաճառները, վերջին օրերու ցուրտերէն օգտուելով, ածուխի հարիւր օխան 50 ղրշ.ի եւ մէկ օխան ալ 25 փարայի կը ծախեն, հրամայեց թաղապետութեանց թող չտալ որ ածուխին հարիւր օխան 40 ղրուշէն աւելի ծախուի. նաեւ անսաստողները քաղաքապետութեան պաշտօնարանը ղրկել, դրամական տուգանքի ենթարկուելու համար։ Այդ որոշման պատճառը այն է թէ անցեալ տարուանին կրկին քանակութեամբ ածուխ կայ Կ. Պոլսոյ մէջ եւ թէ առաքումներն ալ կը շարունակուին։

ՇՈՒԷՏԻ կառավարութիւնը Էթուալ Բոլէր պատուանշանի առաջին աստիճանը տուաւ Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Պուտրոս փաշա Կալիի։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը Ս. Փրկչի պատուանշանին չորրորդ աստիճանը տուաւ Յունաց Պատրիարքարանի Փոխանորդարանին քարտուղար Տ. Եէրոմէոս Անթուլիտիսի որ, ինչպէս ծանուցեցաւ, Սկիւպ գացած էր տեղւոյն յոյն հասարակութեան վիճակային գործերը կարգադրելու։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ նոյեմ. 23էն 30 պատահած մահերու թիւն է 262, որոնց 165ը իսլամ (76 այր, 89 կին), 82ը քրիստոնեայ (47 այր, 35 կին) եւ 15ը՝ հրեայ (10 այր, 5 կին)։

ՋԵՂՉ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ. — Դատական նախարարութիւնը նկատելով որ Մէճիտ Իւզի գաւառակին նախնական դատարանին անդամներէն Նշան էֆ. եւ ընդհանուր դատախազի օգնական փոխանորդ ոստիկանութեան գօմիսէր Մահիր էֆ. ծեծած են Համբարձում Յովհաննէսը, հրաման տուաւ Սըլվագի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան՝ դատաստանի ենթարկել զանոնք։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ վոյվոտայի պահականոցին նախորդ առաջին գօմիսէր Մէհմէտ Ալի պէյ Բերայի ոստիկանաց ժողովին անդամ կարգուեցաւ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ չորեքշաբթի օրը Ամանի մէջ գործաւորներէն ու բնակիչներէն ութ հոգի քոլերայէ բռնուեր են։ Հետեւեալ օրն ալ գործաւորներէն 3 դէպք ու բնակիչներէն՝ 4։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ուրբաթ օրը քոլերայէ 13 դէպք եւ 8 մահ պատահեր են եւ շաբաթ օրը՝ 7ը դէպք ու ինը մահ։

—Առողջապահական Խորհուրդը շաբաթ օրուան նիստին մէջ հինգէն եօթը օրուան բարձրացուց Աղեքսանդրիոյ ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան, վասն զի քոլերայի դէպքերը նորէն շատցած են։ Եգիպտոսի միւս մասերուն համար սահմանուած քարանթինան նորէն հինգ օր է։

ՁՄԵՌԸ. — Էտիրնէի մէջ անցեալ երեքշաբթի գիշեր առատ ձիւն տեղացեր է։

—Գըրգքիլիսէի մէջ ալ սաստիկ փոթորիկ ծագած ու առատ ձիւն տեղացած է։ Ճամբաները ու կամուրջները միակտուր սառոյցներով ծածկուած են։

—Թէքիրտաղէն կը գրեն թէ անցեալ երեքշաբթի օրուընէ ի վեր քաղաքին մէջ ու շրջակայքը առատ ձիւն կը տեղայ։ Չորեքշաբթի օրը հոն ժամանելիք թղթատարը երկու երեք ժամ ուշացեր է։ Երկրագործները կ'ըսեն թէ այդ ձիւնը շատ օգտակար է հողային բերքերու։

—Սէօյիւտի մէջ ու շրջակաները բաւական ձիւն տեղալէ ետքը օդերը մեղմացեր են։

—Սեւ ծովի մէջ մէկ քանի օրէ ի վեր սաստիկ փոթորիկ կը տիրէ։ Պոլսոյ նաւահանգիստէն մեկնած 5000 թոնոնոց շոգենաւ մը՝ Նաւտալոս Եանի, բաւական ատենէ ի վեր Սեւ ծով գացած ըլլալով, տակաւին լուր առնուած չէ թէ ինչ եղած է։ Շաբաթ օրը մէկ քանի շոգենաւեր բաւական վնասուեր են Սեւ ծովի մէջ։

—Ռուսճուք-Վառնայի եւ Կօրն-Բրաւայի գիծին կառախումբերուն երթեւեկութիւնը դադրած է ձիւնին պատճառաւ։

—Մանասդրէն ուրբաթ օրուան թուականով կը գրեն թէ ձիւնի ազդեցութիւնէն հեռագրական թելերը կոտրեր եւ հաղորդակցութիւնները դադրեր են, բայց հարկ եղած նորոգութիւնները կը կատարուին։

—Մախսուսէի Սէլամէթ շոգենաւը, հինգ օր, հինգ գիշեր Միջերկրականի մէջ փոթորիկ կրելէ ետքը Հաղըս ժամաներ է։

ՉԱԹԱԼՃԱՅԻ ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Մէհմէտ Ալի պէյ, 16,000 ղրուշ իւրացուցած ըլլալուն համար դատաստանի պիտի ենթարկուի զինուորական ատեանի մը առջեւ։

ՊԻՂԱՅԻ կառավարիչ Հըֆզի փաշա, որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, այսօր պաշտօնատեղին կը վերադառնայ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ անուշահոտութեանց գործարանի մը հաստատման համար Գոնկովաքի փաշայի տրուած մենաշնորհին մէջ նշանակուած է որ ուրիշներու կողմէ օճառի եւ այլ այդ կարգի նիւթերու պատրաստութեան արգելք պիտի չըլլայ։ Գոնկովաքի փաշայի տուած ապահովագիրը՝ որով Ընկերութեան կազմութեան համար պայմանաժամ կ'ուզէր, ընդունուեցաւ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ հաշւոյն Դանուբի գործարանին մէջ շինուած երկու շոգենաւերու ծովը իջեցուիլը յետաձգուեցաւ, Դանուբ սառած ըլլալով։

ԴԸՐՉԷՀՐԷՆ կը գրեն շաբաթ օրուան թուականով. — «Էնկիւրիէն ճամբայ ելած Կ. Պոլսոյ թղթատարը այս իրիկուն հոս հասաւ ժամ 12ին։ Երէկի փոթորիկին ատեն Քամանի մօտերը սուրհանդակ մը, հեծելազօրք մը եւ հինգ ձիեր կորսուած ըլլալով, իսկոյն ոստիկան-զինուորներ ղրկուեցան՝ զանոնք գտնելու։ Գայսէրիէն ճամբայ հանուած Պաղտատի թղթատարը դեռ հոս չժամանեց։»

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Համբարձումեան էֆ.ի վաճառատան սնանկութեանը մասին Իքտամ հետեւեալը կը գրէ. — «Առնուած մանաւոր տեղեկութեանց նայելով, առեւտրական շրջանակներուն մէջ զարմացում ու մտահոգութիւն պատճառած է սա պարագան թէ նոյն վաճառատունը երեք-չորս տարի առաջ հաստատուած ըլլալով, այդքան կարճ միջոցի մը մէջ կը սնանկանայ 38,000 ոսկիով։ Այդ վաճառատան սնանկութիւնը երեւան ելած ատեն քանի մը հայ վաճառականներ, որոնք շահ ունին այդ գործին մէջ, ձեռնարկեր են սնանկացեալին կալուածներուն դիմելով սնանկութեան առաջքը առնել, Համբարձումեան էֆ. ալ սկսեր է իր կալուածները ուրիշին փոխանցել։ Գործին մէջ շահ ունեցողները սնանկացեալին այդ արարքը իմացեր են. նաեւ անմիջապէս դիմում եղեր է ձեռնհաս պաշտօնարանին. այդ կերպով երեւան ելեր է թէ սնանկութիւնը խարդախուած է. միանգամայն թող չէ տրուեր որ կալուածները ուրիշի փոխանցուին։ Ուրիշ լուրի մը նայելով, Համբարձումեան էֆ.ի այդ սնանկութիւնը որ բաւական սարսած է հրապարակը, գործին մէջ շահ ունեցող քանի մը հայ վաճառականները ու յանձնակատարներն ալ պիտի պարտաւորէ սնանկանալու։ Ըսողներ ալ կան թէ Համբարձումեան էֆ.ի հաշւոյն առեւտրական գաղտնի գործողութիւններ կատարող յանձնակատարներ կան։ Այդ պարագային մէջ՝ նոյն վաճառատան բացը 38,000 ոսկիէն շատ աւելի պիտի ըլլայ։»

ՈՃԻՐ ՄԸ ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ ՄԷՋ. — Տարտանէլէն կը գրեն թէ անցեալ կիրակի իրիկուն ոճիր մը գործուեր է քարափին վրայ։ Երկու նաւաստիներ բաւական գինով վիճակի մէջ կռիւի բռնուեր են՝ Ստեփան անուն հայ բեռնակիրի մը հետ։ Բեռնակիրը դիտել տուեր է ասոնց որ այնչափ աղմուկ չհանեն ու բարձրաղոյն չերգեն. բայց նաւաստիները հայհոյութեամբ պատասխաներ են։ Բաւական կռուելէ ետքը, բեռնակիրը դաշոյնով սպաններ է նաւաստիներէ մէկը, որ Գավառն անուն 28 տարու երիտասարդ մըն էր։ Ասոր վրայ միւս նաւաստին փախեր է։ Ոճրագործը քիչ ետքը ձերբակալուեր է։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ մէջ, Բասամ Հալիօյի (պէզէսթէն) պահապանը ատենէ մը ի վեր բաւական զարմանալի գործով մը կը զբաղէր եղեր։ Այս Բասամին վարձակալները, — ամէնքն ալ շնորհքով խանութպաններ — մեծ վստահութիւն ունէին այդ պահապանին վրայ, որ Հայ մըն էր, եւ իրիկունները իրենց խանութներուն բանալիները անոր կը յանձնէին։ Պահապանն ալ մութը կոխելէն ետքը, իր հսկողութեան յանձնուած խանութները մէկիկ մէկիկ կը բանայ եւ արկղերուն մէջ գտնուած դրամներէն մաս մը կը գողնայ եղեր։ Այս խաղը սակայն երկար չտեւեց։ Կօշկավաճառ մը դրամներուն ու կօշիկներուն ատեն ատեն պակսիլը տեսնելով, քանի մը դրամներու վրայ մէյ մէկ նշաններ ըրեր եւ խնդիրը ոստիկանութեան հաղորդեր է։ Հետեւեալ օրը, նորէն մէկ քանի մէճիտներու անհետացած ըլլալը տեսնելով, ձերբակալել տուեր է պահապանը, որուն քով գտնուեր են նշանակուած մէճիտները, ինչպէս նաեւ շատ մը գուլպաներ, կօշիկներ, փանէլաներ, եւլն.։ Անկողնին վերմակներուն տակէն ալ 50 ոսկինոց չէք մը երեւան ելեր է, զոր անշուշտ պահապանը գնած էր՝ ուրիշ տեղ ղրկելու համար։ Գող պահապանը՝ իր գողութիւնները խոստովաներ է։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Ռուսական Ընկերութեան Իմբէրատօր Նիգոլայի շոգենաւը, որ երկուշաբթի օր Կ. Պոլսէն մեկնած էր, անցեալ օրուան փոթորիկին պատճառաւ Օտեսայի մօտ գտնուող ժայռերուն վրայ իյնալով ընկղմեր է, թէեւ օգնութեան փութացող նաւաձիգ շոգենաւերը զայն ազատելու համար մեծամեծ ջանքեր ըրեր են։ Շոգենաւին մէջ ապրանք ու ճամբորդ կայ եղեր, սակայն տակաւին չի գիտցուիր թէ կեանքի կորուստ կա՞յ թէ ոչ։ Այս շոգենաւը ռուսական Ընկերութեան առաջնակարգ շոգենաւերէն մէկը ըլլալով, 80 հազար ոսկի կ'արժէ։ Նոյն Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութիւնը տակաւին չէ ստացած այս մեծ արկածին մանրամասնութիւնները։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Երէկուան եւ շաբաթ իրիկուան երեք ներկայացումները մեծ յաջողութիւն գտան՝ Սիրքը լեցուն էր խուռն բազմութեամբ մը։ Հոլտէնի դրութեամբ փանթօշներու առաջին ներկայացումը երէկի ցերեկոյթին մէջ, մեծ ընդունելութիւն գտաւ։ Այս իրիկուն՝ երկրորդ ներկայացում փանթօշներու։ Չորեքշաբթի իրիկուն, 13րդ գիւանդիտական երեկոյթ՝ յայտագրի փոփոխութեամբ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշի Դպրեվանքի կարգ մը վարդապետներու համար կ'ըսուի թէ Պատրիարքարանը մտադրութիւն յայտնած է դարձեալ վանքին մէջ տեղաւորել, որպէս զի իրենց անպատշաճ արարքներով պատճառ չըլլան գայթակղութեան։ Այդ վարդապետներէն յիշենք Կորիւն վարդապետը, որ վերջերս ոչ նուազ գայթակղութեան սերմեր ցանեց Բիւրակնի մէջ, այնպէս որ Բիւրակնի խմբագրութիւնը Կորիւն վարդապետի յօդուածէն շատ մը արտառոց կտորներ յապաւած է արդէն։ Այդ արմաշական վարդապետներէն մէկ քանին ամէն օր կը զբաղեցնեն Պատրիարքարանը։ Արմաշու խնամակալութիւնը եւ Ս. Պատրիարք Հայրը ամէնէն աւելի կըտրուկ միջոցը նկատած են՝ այդ վեղարաւորները հեռացնել մայրաքաղաքէս, վերջ տալու համար անոնց անպատշաճ վարմունքին։ Այդ որոշման առթիւ դիտել կուտանք թէ վանքի մը միաբանը ընդհանրապէս իր վանքին մէջ պէտք է մնայ, վիճակային պաշտօն մը չունի, եւ իր ստացուածքն անգամ վանքին կը վերաբերի։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ առաւօտ, Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ ժամարգութեանց նախագահեց եւ քարոզեց։

—Ս. Էջմիածնի տաճարի պատերը նըկարներով զարդարելու համար՝ Ս. Կաթողիկոսի կողմէն հրաւիրուած է Պ. Սեփոն Պէգլիրեան։ Յիշեալ արուեստագէտը վերջերս հրատարակած է իր մէկ աշխատութիւնը Ալպոմ տէ ք'Ար անունով, որ կը պարունակէ իր մէջ արեւելեան ճաշակով նկարուած օրինակներու ժողովածոյ մը։

—Մշոյ Առաջն. Տեղապահ Խորէն Ծ. վարդապետ տեղեկագիր մը ղրկած է Պատրիարքարան, Սահակ Հայրապետի դամբարանի շինութեան մասին։

—Եօզղատէն դարձեալ գիր մը հասած է Պատրիարքարան, որով գանգատ կը յայտնուի Վիճակին եկեղեցական եւ կըրթական անկերպարան վիճակին համար։ Այդ գիրը կ'ըսէ թէ ժողովուրդը ուծացած է իր Եկեղեցիէն եւ այդ պարագային օգտուելու համար՝ երկու հայ-հռոմէական վարդապետներ մտադիր են Եօզղատ երթալ։

—Ալաշկերտի Նախորդ Առաջն. Տեղապահ Մամբրէ վարդապետ Մարգարեան, որ Վան կը գտնուի հիմա, նամակ մը գրելով Ս. Պատրիարքին, իր անպաշտօն վիճակը յայտներ է։ Ս. Պատրիարքը նըկատելով որ յիշեալ վարդապետը Աղթամարի միաբան է, եւ Աղթամարի ու Վանի Վիճակը պէտք ունի հոգեւոր հովիւներու, յանձնարարեց Վանայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկոպոսի, որպէս զի յարմար պաշտօն մը գտնէ։

—Ինչպէս կ'երեւի մեր առաջին էջին մէջ հրատարակուած Մարսիլիոյ թղթակցութենէն, վիէննական լեզուագէտ հայ անձնաւորութիւն մը՝ Պ. Անդրանիկ Իոանէսքու իր ունեցած ստացուածքը կտակած է Ս. Էջմիածնի։ Պ. Իոանէսքու, ասկէ առաջ, 4000 րուբլի ղրկած է Պատրիարքարան, իր մէկ լեզուաքննական աշխատասիրութեան տպագրութեանը համար։

—Սամաթիոյ եկեղեցւոյն նորընտիր թաղականներէն երեք հոգի հրաժարական տուեր են, բայց միւս անդամները չընդունելով այդ հրաժարականները, նիստի հրաւիրեր են զանոնք, յառաջիկայ կիրակի օրուան համար։

—Պայազիտի Առաջն. Տեղապահ Եմմանուէլ վարդապետ Պալեան, որ թեմական այցելութեան ելած ըլլալով, Գարաքիլիսէ կը գտնուէր, տեղւոյն թեմական գործերը կարգադրելէ յետոյ Ալաշկերտ մեկներ է։

—Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցին ի նպաստ մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Կարապետ էֆ. Փարամաճեան։

—Թիֆլիսէն կը գրեն. — «Արդէն գըրուեցաւ որ արեւելեան լեզուների Լազարեան ճեմարանը նոյեմբերի 24ին հանդիսաւոր կերպով տօնեց իր մասնագիտական դասարանների հիմնարկութեան երեսնամեայ յոբելեանը։ Մոսկվայի լրագիրները այժմ հետեւեալ մանրամասնութիւններն են հաղորդում այդ յոբելեանական տօնի կատարման մասին։ Հանդէսին ներկայ էին Մոսկվայի համալսարանի ռէկտոր Տիխոմիրով, Մոսկվայի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի օգնական Խոստնկով, ճեմարանի ուսուցչական ամբողջ կազմը, մանկավարժական աշխարհի շատ ներկայացուցիչներ, ուսանողների ծնողները եւ իրանք ուսանողները։ Հանդէսը բացվեց ճեմարանի դիրեկտոր պրոֆէսոր Միլլէրի ճառով, որի մէջ նա համառօտակի պատմեց մասնագիտական դասարանների պատմութիւնը։ Ճեմարանի տեսուչ պրոֆէսոր Խալաթեանց կարդաց շնորհաւորական այն հեռագիրները, որ ստացել է ճեմարանը մասնագիտական դասարանների հիմնարկութեան երեսնամեակի առիթով Մոսկվայի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձու Նեկրասովից։ Կովկասեան ուսումնարանական շրջանից, Կիեւի համալսարանից, Խարկովի համալսարանի պատմական-ֆիլոլոգիական բաժանմունքից։ Վլադիվոստոկի արեւելեան լեզուների ինստիտուտից, Թիֆլիսի հայոց հոգեւոր սեմինարիայից, Նախիջեւանի Հայոց սեմինարիայից, Լազարեան ճեմարանի նախկին սաների ընկերութիւնից, եւ մէկ քանի լրագիրների խմբագրութիւններից, Մոսկվայի համալսարանի պատմական-ֆիլոլոգիական բաժանմունքի դէկանից եւ այլ հիմնարկութիւններից ու անձերից։ Պրոֆէսոր Խալաթեանց կարդաց նաեւ հաշիւ՝ մասնագիտական դասարանների դրութեան մասին անցած ուսումնական տարւայ ընթացքում։ Այժմ մասնագիտական դասարանների ուսանողների թիւը հասնում է 62-ի։ Այս տարւայ ընթացքում մասնագիտական դասարանները մասնակցել են Համբուրգում տեղի ունեցած՝ արեւելագէտների համաժողովին եւ հնագէտների կոնգրէսին Խարկովում։ Յետոյ կարդաց ճեմարանի գիմնազիական բաժանմունքի հաշիւը, որից յետոյ աշակերտների երգեցիկ եւ երաժշտական խմբերը երգեցին մի երգ։ Ընդմիջման ժամանակ, որից յետոյ տեղի ունեցաւ հանդէսի երաժշտական բաժանմունքը, պատուաւոր հիւրերին առաջարկվեցին շամպանիա գինի եւ թէյ։

«—Գերման լրագրի մը գրական յաւելուածի այս տարւայ համարների մէջ տպված են զեկուցումներ Հ. Առաքելեանի «Բարեկամութիւնը Պարսկաստանում» աշխատութեան մասին։ Լայպցիգի գերմանական թերթերից մէկում թարգմանված են «Դարբի» երեք վէպիկները։»

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 14 դեկտ. — Քարաքասի գերմանական դեսպանատան գործակատարը կը հեռագրէ թէ դեկտ. 14ին Քասթրօ նախագահէն ստացեր է իր վերջնագրին պատասխանը, որով կը մերժէ վերջնագիրը՝ ամբողջ պարունակութեամբը։

ԲՈՐԹ-ՕՎ-ՍԲԷՆ. — Վէնէզուէլեան բոլոր նաւերը բռնուեցան։ Անգլիացիները սպառազինեցին զանոնք եւ իրենք կը գործածեն։

ՀՌՈՄ. — Քարաքասէն կը հեռագրեն Սթէֆանի գործակալութեան թէ տեղւոյն իտալական դեսպանը նոր եւ սպառնալական պահանջում մը ըրեր է Վէնէզուէլայի կառավարութենէն՝ իտալական հպատակներու ըլլալիք հատուցմանց վճարման համար։

ԿՈՒՐԱՍԱՕ. — Անգլիական Չէրիպտիս մարտանաւը եւ գերմանական Վինէթա յածանաւակը Բուէրթօ-Քապէլլօ հասան եւ անգլիական Թօփազ նաւին գրաւման համար գոհացում պահանջեցին վէնէզուէլեան իշխանութիւններէն։ Եթէ գոհացում չտրուի, ամրոցը պիտի ռմբակոծեն։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Բուէրթօ-Քապէլլօյէն կը հեռագրեն թէ Չէրիպտիս եւ Վինէթա կէս օրէն հինգ ժամ ետքը սկսեր են ամրոցին ռմբակոծմանը, որ նախ դիմադրեր է եւ յետոյ լռութեան մատնուեր է։ Քաղաքը վնասուած չէ։

ԿՈՒՐԱՍԱՕ. — Գերմանական Վինէթա յածանաւակը գրաւեց վէնէզուէլեան Ռէստօրատօր թնդանօթակիրը, երբ Գումանայէն կը մեկնէր։

ՏՐԷԶՏԱ. — Թագաւորին առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։ Ջերմութիւնը սովորական է։

ՊԷՐԼԻՆ. — Գերմանիոյ Խորհրդարանը ձեռք առնելով մաքսային սակացոյցի ծրագրին երրորդ ընթերցումը, նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը յայտարարեց թէ դաշնակցային կառավարութիւնները, քանի մը փոփոխութիւններէ զատ կ'ընդունին մաքսային սակացոյցին ծրագիրը՝ Երեսփ. Ժողովին կողմէ երկրորդ ընթերցումով ընդունուած ձեւագրին համաձայն եւ կը յուսան թէ Խորհրդարանը պիտի յաջողի երրորդ ընթերցումով կատարեալ համաձայնութիւն գոյացնել դաշնակցային Խորհուրդին հետ։ Ֆոն Պիւլով կոմսը յաւելց թէ դաշնակցային կառավարութիւնները համոզուած են որ նոր սակացոյցը լաւ հիմ մը կը կազմէ՝ առեւտրական նոր դաշնագրութեանց կնքմանը համար։ Կայս. կառավարութիւնը, ըսաւ նախարարապետը, այդ մասին բարի կամեցողութիւն ցոյց պիտի տայ, եւ թէ ո՛չ միայն Գերմանիոյ, այլ միւս Պետութիւններուն շահը կըպահանջէ որ առեւտր. դաշնագրութիւններ կնքուին։ (Բուռն ծափահարութիւններ։) Քիչ մը յուզումնալից վիճաբանութիւններէ եւ ընկերվարականներու խափանարար ճառերէն ետքը, մանաւանդ Պ. Անթրիքի բանախօսութիւնը որ ութ ժամ տեւեց, մաքսային սակացոյցի ծրագրին Ա. յօդուածը ընդունուեցաւ։ Կէս գիշերին նիստը կը շարունակուէր։

—Երեսփ. Ժողովը, օրակարգին անցնելու համար որոշում տալէ ետքը, հակառակ եղած առաջարկութեանց, նախ ընդունեց մաքսային սակացոյցի ծրագրին Բ. հատուածը մինչեւ ԺԲ. յետոյ ծրագրին ամբողջութիւնը քուէարկեց 100ի դէմ 202 ձայնով։ Այդ քուէարկութիւնը «կեցցէ»ներով ողջունուեցաւ մեծամասնութեան կողմէ. իսկ փոքրամասնութիւնը «Բֆուի» կը գոչէր։ Ֆոն Պիւլով կոմսը եւ Բոզատովսքի կոմսը շնորհաւորութիւններ ստացան։ Նիստը դադրեցաւ կէս գիշերէն 4¾ ժամ ետքը՝ այսինքն 18ու կէս ժամ տեւեց։ Յառաջիկայ նիստը յունուար 13ին տեղի պիտի ունենայ։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը իր կենդանագիրը նուիրեց Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսին, Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգման առթիւ ունեցած արժանիքին իբրեւ վարձատրութիւն։

ՊԷՐԼԻՆ. — Վիլհէլմ կայսրը Հօհէնձոլէրն պատուանշանի շղթան տուաւ ֆոն Պիւլով կոմսին, Կարմիր Արծիւի մեծ խաչը ու շղթան՝ ներքին գործոց նախարար Բոզատովսքի կոմսին, նոյն պատուանշանի առաջին աստիճանը Պ. ֆոն Թիլմանի եւ Բրուսիական Թագի առաջին աստիճանը՝ Պ. ֆոն Ռիխթհօֆէնի։

ՏՐԷԶՏԱ. — Թագաւորը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ֆոն Պիւլով կոմսին՝ Երեսփ. Ժողովին կողմէ մաքսային սակացոյցի ծրագիրը քուէարկուելուն համար։

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Ազատական կուսակցութեան աջ թեւը, նախկին նախարար Պ. Պ. Անտոնովիչի, Նէլիչքովիչի ու Կվէզարիչի նախագահութեամբ գումարուելով, որոշեց ոյժ տալ նախարարութեան ծրագրին իրականացմանը, բայց այս վերջնոյն հանդէպ հիմակուհիմա զգուշաւոր ընթացքի մը հետեւիլ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 14 դեկտ. — Քարաքասէն առնուած հեռագիրներու նայելով, կացութիւնը շատ ծանր է։ Իտալիա ալ յածանաւակ մը կը ղրկէ՝ ոյժ տալու 63,000 տոլարի պահանջումի մը։

ՔԱՐԱՔԱՍ. — Քասթրօ նախագահը յայտարարեց թէ ազգը ընդդիմութիւն մը կը պատրաստէ, վասն զի համոզուած է որ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ տարաժամ ընթացքը ծածուկ նպատակ մը ունի եւ թէ դրամական պահանջումները պարզ պատրուակ մըն են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ ու Գերմանիոյ նաւատորմերը գրաւեցին Վէնէզուէլայի մարտանաւերուն մնացած մասը։ Անգլիացիները ռմբակոծեցին Բուէրթօ-Քապէլլօ քաղաքը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Մ. Նահանգաց նախագահը ու արտաքին գործոց նախարարը երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցան՝ Վէնէզուէլայի դէպքերուն վրայ։ Որոշեցին թէ Մ. Նահանգները պիտի չխառնուին վէնէզուէլեան վէճերուն, ուրիշ բան է եթէ տարբեր զարգացում մը ստանան։

ԲԱՐԻԶ. — Անգլիա ու Գերմանիա ապահովութիւն տուին Ֆրանսայի կառավարութեան թէ պիտի յարգեն Ֆրանսայի պահանջմանց առաջնութիւնը, վասն զի Ֆրանսա երկար ատենէ ի վեր գրաւած է Վէնէզուէլայի ծովային մաքսատուները։

ԼԻՒՆԷՎԻԼ. — Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը, այսօր, կատարեց նշանաւոր վիպասաններու յիշատակարանին բացումը։ Նախարարը ճառ մը արտասանեց, որ ջերմապէս ծափահարուեցաւ։

ԲԷՇԹԱ. — Հունգարիոյ Նախարարապետ Պ. Ֆոն Զէլ Վիէննա կ'երթայ՝ խորհրդակցելու Աւստրիոյ նախարարապետ Պ. Քէրպէրի եւ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ՝ առեւտրական դաշնագրութեան եւ պետական պայմանագրութեան համար։

ԼՈՆՏՈՆ, 14 դեկտ. — Քարաքասէն անգլիական կառավարութեան կը հեռագրեն թէ անգլ. մարտանաւերը ռմբակոծեր են Բուէրթօ-Քապէլլօյի (Վէնէզուէլա) բերդերը եւ մաքսատուները։

ՀՌՈՄ. — Քարաքասի իտալական դեսպանը Վէնէզուէլայի կառավարութեան խնդրագիր մը յանձնեց, որով կը պահանջէ անմիջապէս իտալական հպատակներուն տրուելիք հատուցումը, 60 հազար տոլար։

ԲԱՐԻԶ. — Վէնէզուէլայի կառավարութիւնը սա զեկոյցը ուղղեց իր դեսպաններուն. — «Անգլիա ու Գերմանիա, երէկ, միաբանութեամբ թշնամական ընթացքի մը հետեւեցան Վէնէզուէլայի դէմ՝ քմահաճ ու անսովոր կերպով մը, Կուայրայի մէջ քարափին մօտեցած նաւերուն վրայ բռնութիւն բանեցնելով։ Վէնէզուէլա չափազանց վշտացած է։ Կառավարութիւնը, արդարացի փոխարինութեամբ մը, ձերբակալել տուաւ իր երկրին մէջ բնակող օտարականներ եւ գրաւեց անոնց վերաբերեալ երկաթուղիները եւ ուրիշ ձեռնարկութիւններ։ Միեւնոյն ատեն Քասթրօ նախագահը կոչում ըրաւ Վէնէզուէլացիներուն, զէնք առնելու համար։ Ընդհանուր ներում շնորհեց քաղաքական յանցաւորներու. նաեւ հրամայեց վերադարձնել Վէնէզուէլացիներէն գրաւուած ինչքերը։»

ԲԱՐԻԶ. — Ելմտական Նախարարը օրինագիծ մը ներկայացուց ելմտացոյցի յանձնաժողովին, առաջարկելով որ արտօնութիւն տրուի 10 միլիոն ֆր. արժէքով 25 սանթիմնոց նիքելէ դրամներ հրապարակ հանել։

ՁՄԵՌԸ

ԲԱՐԻԶ. — Ցուրտը ու սաստիկ ձմեռը կը շարունակէ, աւելցնելով աղքատին տառապանքը։

ԲԷՇԹԱ. — Թէմըշվարէն կը գրեն թէ առատ ձիւն կը տեղայ։ Ցուրտը չափազանց է. մինչեւ հիմա այսքան խիստ ձմեռ տեսնուած չէր։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Հոս ձմեռը շատ սաստիկ է. աղքատներու տառապանքը նոյն համեմատութեամբ կ'աւելնայ։ Վառելանիւթերու գինները հետզհետէ կ'աւելնան։ Տասը հոգի մեռան ցուրտին ազդեցութենէն։ Մէկ թոնօ ածուխի համար հինգ հարիւր յաճախորդ կայ։ Նիւ-Եորքի քաղաքը ձըմեռուան մէջ օրական հարիւր հազար թոնօ ածուխի պէտք ունի։

ՔԱՆԱՏԱ. — Ջերմաչափը երկու օր առաջ զերոյէն քսան աստիճան վար իջաւ։ Ցուրտը անհանդուրժելի է։ Վառելանիւթի տարապայման նեղութիւն կայ։ Մոնրէալի մթերանոցներուն մէջ եղած ածուխները անբաւական են, եւ տակաւին երկու հարիւր հազար թոնոյի պէտք կայ։ Փայտին գինը կրկնապատկուած է։

ՄՈՍԿՈՒԱ. — Վոլկայի մէջ մինչեւ հիմա նմանը չտեսնուած սաստկութեամբ ձմեռ կ'ընէ։ Աստրախան գացող նաւերը վնասուեցան։ Երկաթուղիներու երթեւեկութիւնները ընդհատուած են։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 30 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	30	14
Ամէնէն բարձր գին	»	30	16 ½
Ամէնէն վար գին	»	29	12 ½
Ռումէլիի երկաթուղի գոց.	ֆր.	115	87
Ամէնէն բարձր գին	»	116	12
Ամէնէն վար գին	»	115	75

ԲԱՑՈՒՄ 2 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Գ.	Ք. Կ.	30	19
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	116	—
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Յօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Յամ. Ապահ. Ընկ.		4	25
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	50
» ժուիսանս		1	32
» պարտամթուղթ		490	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		492	—
Թրանսվալ		140	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		264	—
Լավրիոն		72	50
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	42
« պարտամթուղթ «		517	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	92	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	55	50
» » » Գ. բաց.	27	75
» » » Դ. գոց.	27	75
Օսմանեան Պանքա	13	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մօնօբօլ	44	50
Պուլկարական 1888	91	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	107	—
Տօմինիալ	104	25
Թրանսվալ	5	50
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	35

ԲԱՐԻԶ, 13 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	75
» » 3 ½ %		98	97
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	28	10
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	28	15
» » » Բ.	»	56	25
» » » Գ.	»	31	55
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	585	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	119	—
Օսմ. մաքսատուն	»	470	—
Օսմ Ռէժի	»	352	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	502	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1076	—
Իտալական Ռանթ	»	103	90
Սպանիական արտաքին	»	86	42
Թրանսվալ	»	140	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Դրամադեղ	»	—	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԴԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիշդ Չալըքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand

Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՅՉԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Շէրպուրկ 13 Դեկ.
ՊՐԱՆՏԷՆՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէն 6 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, » 13 »
ՆԷՔԱՐ, » 20 »
ՊՐԷՍԼԱՈՒ, » 27 »
ԹՐԱՎԷ, Մենովա-Նաբոլիէ 6 »

Պրեմեն-Պալթիմորի գիծ
ՔԱՐԼՍՐՈՒՀԷ, Պրէմէնէ Պալթիմոր 18 Դեկ.
ՄԱՅՆ » » 29 »

Պրեմեն-Կալվեստոնի գիծ
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, Պրէմէնէն Կալվեսթօն 13 Դեկ.

Պրեմեն-Քուպայի գիծ
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 14 Դեկտ. Քուպա, Հավանա, Մանզանիլօ։

Պրեմեն-Պրազիլիոյ գիծ
Հանդիպելով Պահիա, Ռիօ Ժանէյրօ։
ՔՐԷՖԷԼՏ, Պրէմէնէ, 1 Յունվ.
ՀԷԼԿՈԼԱՆՏ, 20 Դեկտ.ին պիտի մեկնի Պրէմէնէն եւ պիտի երթայ Լա Բլաթա, Քօրունա, Վիլլակարշիա եւ Վիկօ։

Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ
ՏԱՐՄՇՏԱՏ, Ճենովա-Նաբոլիէ 10 Դեկ.
ՇԹՈՒԹԿԱՐԹ, » » 24 »
ՊԱՄՊԷՐԿ, » » 12 »
Հանդիպելով Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ եւ Եօքօհամա։

Աւստրալիոյ գիծ
ԲՐԻՆՑ ՐԷԿԷՆՏ ԼՈՒԻԲՕԼՏ, Ճենովա-Նաբոլիէ 9 Դեկ.
ՖՐԻՏՐԻՀ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Ճենովա-Նաբոլիէ 30 »
Հանդիպելով Քօլօմպօ, Ֆրէմէնդըլ, Ադելայտ, Մելպըրն եւ Սիտնէյ։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒԱՆ
Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, Թիւ 21

Ծան. — Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սնդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօգօլաթէն խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սնդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

3—26

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամէնէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ այլազան զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտներ, և ուրիշ ջղային հիւանդ եղողներ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԵՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կազմը աղաւաղելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, քնաշրջիկութիւնը, կէսգլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խենթութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարսելը, սրսփումը, մըղձաւանջը, կանանց սովորական [illegible] տկարութիւնը, դժուարամարսութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԵՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով հաստատուած 1853 տարւոյ 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, ամսական փոքր վճարումներով.—(Մինչեւ այժմ պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, բիւնեկի եւն. արկածներու դէմ. ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԻԿ ՖՐԱՆՔԷ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 Ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ.—ԷՄԻԼ ՎՕԳԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Իւնիոն խան, թիւ 7, 8, 9։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլը փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօյն
Մարբուճճըլար Զինճիրլի խան Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու չափազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ի՛ ճրճեան Որդիք վաճառատուններուն իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լաքատիէօ Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօնի
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ՊԱՇԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ. Կէւոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՆՏԿԻԿ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԵՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Քետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Քռովտալ.

ԳԼԽԱՑԱՒԻ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարաններ — A.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւններ՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը. 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000.

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔի ապահովագրական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ նկարագրի յայտնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և շահաւոր պայմաններ կը պարունակէ. յանձնուած օրէն կրնայ անվիճելի ըլլալ վերադարձման համբերողութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, ճանապարհորդութեան և մի չեղեալ պատերազմի առթիւ։ Ցեղերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւնը 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրին հարցում առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար տաս օրանոց վճարումները դադրեցնել մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհներ մը յետաձգելով ապահովագրերը 5 առ 100 տոկոսով հաշուեգրելով։ Մէկ տարեկան ընելէ յետոյ բնակութեան կը ստանայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը հաշուով, ինչպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիններըը։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբերութեան ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ
Քննիչ Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս. Հուիթօլ խան
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան.
Ղալաթիա

ՏՈՔԹՕՐ Բ. ԱՐԱՊԵԱՆ
Ատամնաբոյժ Բարիզի
[illegible]

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 9էն 10 (Ճ. Թ.), Բշ. և Ուրբ. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ադրեսս [illegible] 490

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բաթում համար.
Առաջին կարգի 245 ֆ. [illegible] Բ. կարգ 175 ֆ. [illegible] Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարայափի փողոց 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քամպանիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամպանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքքօ	2:8:
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	16:4

Վերջի շոգենաւը, Նաւապետ Բրէսեր, ամսոյս 22րն ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի։

Դիմել առ. ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթիք խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Բարա Մաստաֆա փողոց. 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտօյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանօբուս	3000	Բէբա	2250
Ֆարօս	3000	Մֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամենէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն, որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին [illegible] մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և [illegible], երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. Բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 190 Ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Ցղթակազմ հատորով
225 Ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ,

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդատներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅԻ ՀԱՍԹԱՏՈՒԹԻՒՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400էն աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Զարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէբօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօստօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինդոո	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Պօրոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Քրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1239
Զիբրալթար	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4522	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1850
Գիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թօֆիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 17ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆ. ՐԻՉՕՏ
Թ. 23—24 Քիւրքճիւ Միւլք խան Ղալաթիա 377

COMP RUSS

Navigation à Vapeur et de Comme

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 3/16 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 4/17 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ։
Եշ. 5/18 Սեվաստաբոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 6/19 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 7/20 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

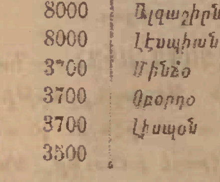

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Դոմինեան	10500	Էմիրշիրն	3500
Ջէտրիան	10500	Արմէնի	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Ֆոլոմպիան	8000	Ասէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անատոլուզիան	2500
Քասդոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆրոճինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնեան	3700	Մինօ	900
Վալօնիան	3700	Ցերբօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Առաջիկայ ուղեւորին եր խնդրուի երեւի ապրանք՝ պարտը քաղ ազդելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ա. Եւ տեղեկութեանց համար դիմել
առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]
600 [illegible]

[illegible] ՋԱՐԻՓ ՀՈՒՍՈՒՅՈՒ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 223 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր Ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըզըք »	2	20
1	39	» Սապօնճի Բունար »	1	38
2	33	» Ալայունտ »	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Եասսըան »	6	15
9	16	» Աք շէհիր »	5	53
9	48	» Աղզըն բէյ »	5	13
10	30	» Ջավուշճը բէյ »	4	35
11	8	» Իլկին »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	Ժմ. Գոնիա Մկն.	12	—
իրկն.				առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր Ժմ.	11	—
1	44	» Ակ Պունար »	10	18
2	24	» Ալիֆու Բէյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախըր »	8	58
4	9	» Սարըքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Ծաքըլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Պօլաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Բէյ »	3	49
9	15	» Սինճան Բէյ »	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրի Մկն.	2	—
իրկն.				առտ.

ԱԼԱՖՈՒՆՏԷՆ ՊԻԼԷՃԻՔ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		Թ. 323 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալաֆունտ Ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ. Պիլէճիք Մկն.	1	40	11	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 Խառն Առտու		Թ. 424 Խառն Իրիկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 Խառն Առտու		Թ. 423 Խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
6	30	8	—	Մկն. Համիտիէ Ժմ.	6	—	7	30
6	48	8	18	Ժմ. Ատա-Բազար Մկն.	5	42	7	12